

Slovenska gimnazija: trije prvi razredi!

Na Slovensko gimnazijo v Celovcu se je vpisalo 78 dijakov in dijakinj v 1. razred. Tako bodo nastali trije „močni“ prvi razredi. Tudi na vseh nižjih stopnjah so po trije razredi, na višjih stopnjah pa po dva razreda.

Skupno letos obiskuje Slovensko gimnazijo 448 dijakov (število se lahko še malenkostno spremeni), ki so porazdeljeni v 20 razredov. Profesorski zbor pa bo letos štel 40 učiteljev.

Prirastek števila pri prvošolcih (1991/92: 67 prijav) je ravnatelj dr. Reginald Vospernik sprejel z velikim zadovoljstvom. Posebno razveseljiv je prirastek dijakov iz mesta Celovec, kjer dijaki že v večjem številu prihajajo iz Mohorjeve ljudske šole.

nt

naš tednik

Številka 37
Letnik 44

Cena 10,— šil.
(25,— SIT)

petek,
18. september 1992

Poštnina plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt/
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt/
Poštni urad
9020 Celovec

„Lurd“ na Sv. Hemi?

Bavarski znanstvenik dipl. inž. E. W. Heiner je v Rozalski jami na Sv. Hemi odkril veliko koncentracijo žarkov, kakršne poznajo tudi v Lurdu. S tem tolmači znanstvenik številna zdravljenja v jami, o katerih poroča ljudsko izročilo.

Več o tem na straneh 16/17

Uradno odprtje gimnazije za gradiščanske Hrvate in Madžare:

Zastopniki manjšin niso smeli spregovoriti

Do 25. sept. 1992:

Prijave k dvojezičnemu pouku so še možne. Starši, ste prijavili svojega otroka k dvojezičnemu pouku?

Gradiščanski Hrvati in Madžari imajo svojo dvojezično gimnazijo. Prejšnji teden sta jo slavnostno odprla minister Scholten in gradiščanski deželni glavar Stix.

Govori so bili polni lepih besed, ki pa niso mogli prekriti škandaloznega dejanja: Predstavnik hrvaške in madžarske manjšine namreč nista smela spregovoriti.

Karel Smolle predsednik avstrijskega EBLUL

13. oktobra občni zbor dunajskega Centra avstrijskih narodnosti. Bo Smolle spet predsednik?

Pretekli torek (15. 9. 1992) je avstrijski komite Evropskega biroja za manj rabljene jezike („European Bureau for lesser used languages“, EBLUL) imel svoj ustanovni občni zbor. Za njenega predsednika so izvolili Karla Smolleja, njegov namestnik pa je Rudolf Sarközi od gradiščanskih Romov.

V avstrijskem Komiteju so zastopane vse narodne skupnosti. Oktobra letos bo postal asociiran, po pristopu Avstrije k Evropski skupnosti pa polnopravni član evropskega EBLUL. EBLUL velja kot

vpliven partner Komisije ES in evropskega parlamenta v vprašanih narodnih skupnosti. Potemtakem čakajo na njegovo avstrijsko organizacijo nad vse pomembne naloge.

Karel Smolle pa naj bi spet prevzel tudi vodstvo dunajskega Centra avstrijskih narodnosti; 13. oktobra bo občni zbor, kjer naj bi nasledil sedanjega predsednika Novačka.

Kot je znano, je bil Smolle ustanovitelj Centra in njegov prvi predsednik.

V imenu gradiščanskih Hrvatov je želela spregovoriti predsednica njihove osrednje organizacije HKD (Hrvaško kulturno društvo) mag. Zlatka Gieler, v imenu Madžarov po predsednik osrednje organizacije MKD (Madžarsko kulturno društvo) prof. Ludwig Szeberenyi. Vendar jima je to deželna vlada Gradiščanske prepovedala.

Hrvati in Madžari tudi niso bili povabljeni, da bi lahko sodelovali pri organizacijskih pripravah. „In to, čeprav smo bili edini, ki smo leta in leta zahtevali manjšinsko gimnazijo,“ tako prof. Szeberenyi. Zato ni čuda, da je bilo odprtje v bistvu samo v nemščini.

Gimnazija sama je trenutno gost glavne šole v Oberwartu. Obstaja iz dveh razredov — hrva-

Dalje na strani 6

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše Jože Wakounig

Ljudsko štetje iz leta 1991 (kritični datum 15. majnik) je izkazalo 14.100 Slovencev (leta 1951 ok. 42.000, leta 1981 14.204 Slovence) na Koroškem. Ob vseh pridržkih in pomislekih zaradi načina, kako in v kakem ozračju preštevajo ljudi in jih barajo po jeziku (je li to materini ali obče-

kateri lahko z matematičnim verjetnostnim računom napovedovali, kdaj približno nam mora odklenkati. Asimilacija, tako se mi zdi, se je sama požrla, asimilacija je asimilirala samo sebe. To sicer zveni zelo čudno, po mojem prepričanju pa je le tako. Koroški Slovenci postajamo kot celota imuni, nedotakljivi

PONOSNI BODIMO,
KAR SMO!

valni ali še kaj drugega?), ob vseh dvomih o resničnosti teh podatkov, moramo le eno priznati in ugotoviti: Hudo upadanje števila koroških Slovencev se je — skoraj! — ustavilo. Seveda zveni iz teh besed priznanje hudo okubljenega in do krvi izmučenega, ki zagotavlja, da le še diha in da tega ne namerava koj tako hitro končati.

Preleteti nas mora srh, stresti nas mora mrzli strah, če primerjamo te številke z izidi ljudskih štetij pred sto in manj leti. Že sam razvoj po letu 1945, po zmagi nad nacizmom torej, nam mora stresti kosti; pa tako, da se bomo zbudili iz svojih gnilih sanj.

Vendar, 14.100 koroških Slovencev in Slovenk je številka, na katero se lahko obešamo tudi mednarodno. Vseeno, kaj in kako, to številko, pa naj bo nam še tako nizka in neresnična, lahko uporabljamo. Naj nas boli, naj bo za nas porazna, to je številka, ki jo je izkazalo ljudsko štetje iz leta 1991.

Podrobnejše analize nam bojo dokazale, da se nikakor nimamo vzroka hvaliti s tem podatkom. Predvsem pa za nas ni nobenega vzroka, da bi se pognali v naslonjače in da bi pomirjeni začeli sukati svoje palce. Eno pa le lahko mirne duše ugotovimo. Minili so časi, ko nas je postajalo od štetja do štetja občutno manj. Minili so časi, ko so ne-

in nesprejemljivi za asimilacijo. Tisti, ki so računali (in morda v svoji zmoti še računajo) z našim odhodom iz zgodovine, si bojo morali poiskati novo žrtev, če želijo, da se bojo njihove sanje nekega dne oz. neke noči le uresničile. Nas naj končno izpustijo iz svojih računov in zgodovinskih načrtov.

Kar smo, smo, kolikor nas je, toliko nas pa je. Nimamo se skrivati pred nikomer in pred ničimer. Smo Slovenci in Slovenke, to tudi izpovedujemo! Bodimo ponosni in ponosne na to, kar smo, nikakor ne zaničujemo in ne preziramo tistih, ki si ne upajo izpovedati, kar v resnici so. Ne postavljajmo se za sodnike čez to, kar jih sili v to, kar so in kakor ravnajo.

Slovenska državna samostojnost je seveda velika podpora in spodbuda za nas Slovence v zamejstvu. Dogodki iz leta 1991, ko je moral slovenski narod z orožjem in krvavimi žrtvami izbojevati svojo državno neodvisnost, so dokazali vsem sosedom in svetu, da ta narod zares hoče živeti po svoji volji. To voljo je priznala mednarodna javnost s tem, da je priznala Slovenijo kot samostojno državo in jo sprejela v Organizacijo združenih narodov. Nam, ki živimo kot narodna manjšina v zamejstvu, pa je to nova in jasna spodbuda, da izpovedujemo, kar smo.

Univ. prof. dr. Christoph Pan pogovoru z Našim tednikom:

„Das Bekenntnisprinzip gehört zum europäischen
Mindeststandard für Mindergruppenschutz“

Priznavalni princip je za velik del koroških Slovencev neke vrste tabu. V preteklosti smo ga jasno odklanjali, ker so to narekemale narodno politične razmere v deželi. Danes se začenjajo tudi v tem vprašanju stvari premikati. Tako je dr. Grlic v prejšnjem NT dejal: „Evropski razvoj gre v smer priznavanja k narodnim skupinam. Tega se bomo morali bolj zavedati.“

Želimo, da bi se o tem vprašanju globlje razpravljalo. Zato smo prosili univ. prof. Christophana iz Bozna za naslednji pogovor.

Pripravil Janko Kulmesch

Naš tednik: Entspricht das Bekenntnisprinzip dem europäischen Minderheitenstandard und ist es bereits in einer Minderheitenschutzregelung gesetzlich verankert?

Univ. Prof. Pan: Abgesehen davon, daß das Bekenntnisprinzip spätestens seit 1950 zu den allgemeinen Menschenrechten und Grundfreiheiten gehört, wurde es im Zusammenhang mit der Volksgruppenfrage im Dokument des Kopenhagener KSZE-Treffens (29. 6. 1990) ausdrücklich erwähnt (Art. 32 Abs. 1): „Die Zugehörigkeit zu einer nationalen Minderheit ist Angelegenheit der persönlichen Entscheidung eines Menschen und darf als solche für ihn keinen Nachteil mit sich bringen.“ Im Oktober 1991 wurde es im Jugoslawien-Vorschlag der Haager Friedenskonferenz (Art. 2.3, Bindestrich 4) erneut bekräftigt. Seit dem 16. Dez. 1991 gehört es zum Mindeststandard für Volksgruppenschutz, welcher von der EG für die internationale Anerkennung der Republiken Jugoslawiens und neuen Staaten Osteuropas als Voraussetzung verlangt wurde. Einige westeuropäische Staaten wenden dieses Prinzip bereits seit mehreren Jahrzehnten relativ problemlos an (z. B. Deutschland, Dänemark, Finnland, Italien im Fall Südtirol, Spanien usw.), im ehemaligen Sowjetblock ist z. B. Ungarn gerade dabei es offiziell einzuführen (Geszentwurf Nr.

5190 über die Rechte der Minderheiten, § 7 Abs. 1). Es kann auf längere Sicht nicht ausbleiben, daß der von den westeuropäischen Staaten für die internationale Anerkennung neuer Staaten in Osteuropa geforderte Mindeststandard im Volksgruppenschutz einmal von ihnen selbst erfüllt werden muß (z. B. England, Frankreich, Griechenland usw.).

Stellt das Bekenntnisprinzip eine Notwendigkeit des Minderheitenschutzes dar? Wenn ja, warum und unter welchen Voraussetzungen?

Wenn man davon ausgeht, daß Volksgruppenschutz mehr bedeuten muß als nur individueller Rechtsschutz — und ich gehe davon aus, weil die natürlichen Nachteile, die mit der Zugehörigkeit zu einer Volksgruppe verbunden sind, nur durch sogenannten Gruppenschutz (kollektive Rechte) kombiniert mit besonderen Rechtsschutzbestimmungen (es bürgert sich allmählich dafür der Begriff Ausgleichsrechte ein) ausgewogen werden können —, dann muß man auch die Anspruchsberechtigten des Gruppen- bzw. Sonder-schutzes individualisieren können. Wie anders als über das Bekenntnisprinzip? Jeder muß doch selbst frei entscheiden können, ob er sich zu einer Volksgruppe zugehörig betrachtet oder nicht. Sonst käme nur noch eine von amtswegen vorgenommene Zuordnung des in Fragestehenden Personenkreises aufgrund fragwürdiger „objektiver“ Kriterien wie Sprache, Abstammung, Herkunft usw. in Betracht, was — wie wir aus der Geschichte des Dritten Reiches wissen — völlig abzulehnen ist. Freilich setzt das Bekenntnisprinzip Rechtsstaatlichkeit voraus!

ver“ Kriterien wie Sprache, Abstammung, Herkunft usw. in Betracht, was — wie wir aus der Geschichte des Dritten Reiches wissen — völlig abzulehnen ist. Freilich setzt das Bekenntnisprinzip Rechtsstaatlichkeit voraus!

„Nicht die geringe Anzahl ihrer Angehörigen macht eine Volksgruppe ‚schwach‘, sondern in Wirklichkeit nur der Mangel an Überlebenswillen, die Resignation.“

Univ. Prof. Dr.
Christoph Pan

pen. Und je mehr Länder Europas, vor allem Osteuropas, sich zu demokratischen Rechtsstaaten entwickeln, umso eher könnten die Vorbehalte gegen die Praktizierung des Bekenntnisprinzips abgebaut werden. Doch dies er-

fordert Zeit und Verständnis.

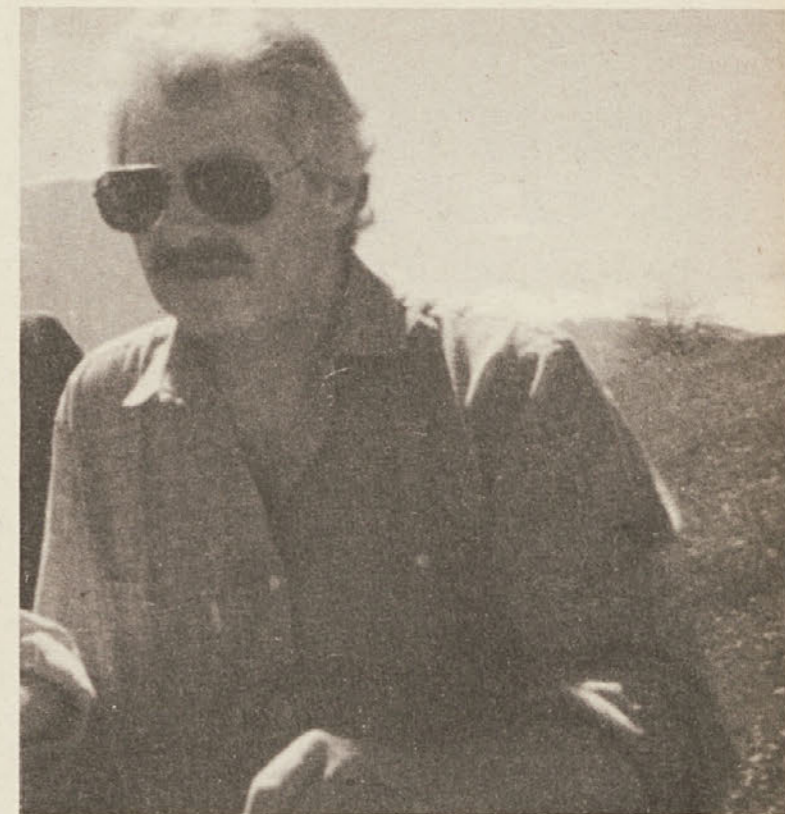
Gibt es europäische Volksgruppen, die das Bekenntnisprinzip ablehnen? Wie ist das Verhältnis zwischen dessen Befürwortern und Gegnern?

Nur gut behandelte und zufriedene Minderheiten scheinen kein gestörtes Verhältnis zum Bekenntnisprinzip zu haben. Solche gibt es aber noch wenige in Europa. Zumeist hängt eine ablehnende Haltung mit einer repressiven Politik zusammen, welche staatlicherseits gegenüber solchen Volksgruppen betrieben wird oder wurde (aus Angst vor Benachteiligung wagt man sich nicht zu bekennen). Daher ist nicht das Bekenntnisprinzip das Problem, sondern die historischen und äußeren Bedingungen, welche eine Anwendung dieses Prinzips problematisieren. Nach der Wende in Osteuropa sind zwar sehr viele Änderungen zu bemerken, doch können sich viele Volksgruppenangehörige noch nicht gut vorstellen, einmal keiner starken Repressions- oder schleichen- den Assimilierungspolitik mehr ausgesetzt zu sein, geschweige denn, daß ein sogenannter positiver Schutz mittels Ausgleichsrechten für sie erreichbar sein könnte. Man kann also sagen, je stärker der Repressionsdruck in Vergangenheit und Gegenwart, umso weniger sind die Voraussetzungen für die Anwendung des Bekenntnisprinzips gegeben, umso größer ist die mißtrauische bis ablehnende Haltung der betroffenen Volksgrup-

Wenn das Bekenntnisprinzip von der Volksgruppe selbst abgelehnt wird: Hat das für sie kontraproduktive Auswirkungen? Wenn ja, in welcher Form?

Ja, denn ich sehe dann für diese Volksgruppe keine Möglichkeiten, jemals wirklich in den Genuß eines sogenannten positiven (Gruppen- und Sonder-) Schutzes zu kommen, so wie er sich in fortschrittlich-modernen demokratischen Rechtsstaaten entwickeln muß, um menschenrechtskonform zu sein. Es sei denn, eine Volksgruppe bildet eine ausreichende Mehrheit innerhalb eines bestimmten Siedlungsgebietes, welches mit Autonomie oder Selbstverwaltung ausgestattet werden könnte, sodaß die Bewohner dieses Siedlungsgebietes ohne ausdrückliches Bekenntnis in den Genuß der Autonomierechte kommen können; doch handelt es sich dabei um ein gemisch-

„Wenn man davon ausgeht, daß Volksgruppenschutz mehr bedeuten muß als nur individueller Rechtsschutz, dann muß man auch die Anspruchsberechtigten des Gruppen- bzw. Sonder-schutzes individualisieren können.“

Univ. Prof. Dr.
Christoph Pan

Form das Bekenntnis erfordert, vielleicht seitenverkehrt, aber unausweichlich.

Ist der Umfang des Minderheitenschutzes von der zahlenmäßigen Stärke der Volksgruppe abhängig und kann daher das Bekenntnisprinzip schwächeren Minderheiten zum Nachteil gereichen?

Theoretisch dürften zahlenmäßige Erwägungen keine Rolle spielen, weil das Recht niemals an die Zahl gebunden werden kann. In der Realpolitik kommt jedoch der Zahl Bedeutung bei, nicht so sehr der absoluten Zahl, sondern mehr der Verhältniszahl, was wiederum mit der Siedlungsart (geschlossen oder gestreut), mit der ethnischen Siedlungsstruktur (monoethnische oder poliethnische Siedlungsgebiete) und mit vielen anderen Faktoren wie sicherheits- und außenpolitischen Bedürf-

nissen des Wirtsstaates, parteipolitischen Ideologien usw. zu tun haben kann. Nicht das quantitative Ausmaß einer Volksgruppe entscheidet letztlich darüber, ob das Bekenntnisprinzip ohne Schaden für sie angewandt

Univ. prof. dr. Christoph Pan (1938) prihaja iz Bozna. Na univerzi v Innsbrucku (pravna fakulteta) uči politično sociologijo. Je avtor številnih publikacij, soizdatelj knjižne serije „Ethnos“ ter soavtor osnutka Konvencije o temeljnih pravicah avstrijskih narodnih skupnosti, ki ga je mdr. sprejela tudi FUENS.

werden kann, sondern das allgemein politisch-rechtliche Umfeld, in welchem sie lebt. Nicht die geringe Anzahl ihrer Angehörigen macht eine Volksgruppe „schwach“, sondern in Wirklichkeit nur der Mangel an Überlebenswillen, die Resignation. Aus kultureller Sicht kann man sagen, wenn erklärtermaßen der Reichtum Europas in seiner Vielfalt an Kulturen und Völkern besteht, dann müssen tausend Blumen blühen können, ob groß oder klein, denn alle haben ihre Existenzberechtigung, indem sie zur Vielfalt und damit zum Reichtum beitragen. Aus dieser Sicht, aber auch aus grundsätzlichen rechtspolitischen Erwägungen heraus darf daher die Zahl oder auch Verhältniszahl bei Volksgruppen niemals einen Eigenwert erhalten, muß immer nur als Notbehelf gelten: als Behelf für positiven Rechtsschutz, jedoch nicht als Vorwand für die Ausgrenzung vom Recht!

LJUDSKO ŠTETJE 1991

OBČINE	Število oseb z nemško govorečim občevalnim jezikom	Slovensko govoreči prebivalci samo z avstr. državljanstvom	Slovensko govoreči (vključno osebe brez avstr. državljanstva)
Žrelec	5978	307	327
Bistrica v Rožu	2232	338	357
Borovlje	6470	672	721
Grabštanj	2563	5	12
Hodiše	1786	192	192
Kotmara vas	2415	221	229
Bilčovs	1078	481	481
Žihpolje	1505	70	72
Otok	1009	17	23
Pokrče	2545	24	29
Šmarjeta v Rožu	943	127	130
Škofiče	1919	153	161
Sele	50	703	704
Pliberk	2432	1545	1596
Djekše	821	106	108
Dobrla vas	5078	607	648
Železna Kapla	1716	1202	1241
Bistrica pri Pliberku	1091	876	895
Galicija	1550	168	170
Globasnica	761	815	822
Grebinj	3572	82	124
Suha	1077	179	185
Ruda	1582	93	105
Škocijan	3277	580	631
Žitara vas	1570	417	430
Velikovec	10.618	294	335
Podklošter	6278	136	152
Bekštanj	6969	479	492
Straja vas	756	63	66
Čajna	2296	12	18
Rožek	1438	120	125
Št. Jakob v Rožu	3399	815	833
Vrba	7398	293	329
Vernberk	4199	53	55
Bistrica na Zilji	622	44	44
Šmohor	7116	65	81
Št. Štefan	1792	23	23

REZULTATI

IZ

DVOJEZIČNIH

OBČIN

Objavljamo izid ljudskega štetja 1991 v vseh tistih dvojezičnih občinah, ki jih navaja odredba o dvojezičnem šolstvu iz leta 1945. Zaradi popolnosti posredujemo v posebni rubriki število slovensko govorečih prebivalcev Koroške, v katerem so zajeti tudi tisti, ki nimajo avstrijskega državljanstva.

OKRAJI	Število oseb z nemško govorečim občevalnim jezikom	Slovensko govoreči prebivalci samo z avstr. državljanstvom	Slovensko govoreči (vključno osebe brez avstr. državljanstva)
Celovec-mesto	82.801	1186	1680
Beljak-mesto	51.592	155	332
Šmohor	9530	132	148
Beljak-dežela	32.733	1971	2070
Celovec-dežela	30.493	3310	3438
Velikovec	35.145	6964	7288

KOROŠKA-SKUPNO	Število oseb z nemško govorečim občevalnim jezikom	Slovensko govoreči prebivalci samo z avstr. državljanstvom	Slovensko govoreči (vključno osebe brez avstr. državljanstva)
(vključno občine, ki ne spadajo v območje, zajeto v odredbi o dvojezičnem šolstvu iz leta 1945)	516.307	14.069	15.683

VELINJA VAS: ODPRTJE NOVEGA GASILSKEGA DOMA IN MRTVAŠNICE

Dvojezični govori, toda brez dvojezičnega napisa

Minulo nedeljo so bili Bilčovščani povabljeni v Velinjo vas k odprtju novega gasilskega doma in mrtvašnice. Hkrati je bilčovški dekan Poldej Kassl blagoslovil tudi nov gasilski avtomobil Velinjčanov.

Kot smo že poročali, je razburilo duhove številnih občanov dejstvo, da je Občina prepustila Gasilskemu društvu odločitev o napisu na novem poslopju. Posledica tega je, da danes „krasi“ gasilski dom v Velinji vasi slika sv. Florijana, napisa pa ni možno najti nikjer.

Bilčovški župnik, dekan Poldej Kassl, je ob priložnosti blagoslovil novega poslopja dejal, da smo se očitno spet vrnili v čas, ko ljudje še niso znali brati. V času, ko ponekod nemški napisi ne morejo biti, dvojezični pa ne smejo biti, odgovorni — v tem primeru občinski zastopniki in predstavniki Gasilskega društva — zopet segajo po piktogramih oz. podobah. Tako upajo Bilčovščani, da ne bodo tudi manjkajočih krajevnih napisov nadomestili piktogrami.

Ta odločitev je postala znana javnosti že pred nekaj tedni. Eden izmed tistih, katerega je to najbolj motilo, je bil rajni gostilničar Hanzl Seher, pd. Knaberle, ki za tako odločitev ni imel nobega razumevanja. To pa predvsem zato, ker je bil sam desetletja aktiven član velinjskih gasilcev in je tudi pri gradnji novega poslopja bistveno prispeval, da se je uresničila želja Velinjčanov po novem gasilskem domu in mrtvašnici. Zato so se ga občani ob odprtju tega poslopja še posebej spomnili.

Prav tako tudi Raimija Partla, ki se je pred nekaj tedni smrtno ponesrečil. Tudi on je bil prizadeven gasilec in je žrtvoval mnogo ur svojega prostega časa, da je pomagal pri gradnji

novega gasilskega doma. Časten spomin je veljal tudi komandantu oddelka za Velinjo vas Vincencu Strugarju, ki je nekaj dni pred odprtjem doma odšel v večnost.

Bilčovška županja Stefi Quantschnig, ki je s strani Občine poskrbela, da so poleg enojezičnih vabil na otvoritev gasilskega doma prišla v hišo tudi dvojezična vabila, je popravila optiko odprtja doma z dvojezičnim govorom. Zahvalila se je predvsem bivšemu podžupanu Francu Gasserju, ki je poskrbel za nakup zemljišča in

izvedbo tega projekta. Nadalje je bila izrečena zahvala arhitektu Ogrisu, vsem podjetjem, občinskim delavcem in pa številnim prostovoljcem, ki so bistveno pripomogli, da je bil gasilski dom zgrajen v najkrajšem času. Projekt je stal 4,1 milijonov šilingov, nov gasilski avtomobil pa šil. 620.000,—.

Nazadnje je županja izrazila željo, da bi bila ta hiša kraj srečavanja in prijateljstva, predvsem pa naj bi tu zavladalo medsebojno razumevanje in strpnost.

Heidi Stingler

Slovensko državljanstvo in koroški Slovenci

Čani avstrijski državljani sploh ne vidijo potrebe in tudi niso voljni, da bi se odpovedali avstrijskemu državljanstvu. Ostati hočejo to, kar so bili doslej — zvesti svojemu slovenskemu narodu ter lokalni do avstrijske republike.

Drugič: pridobitev tujega državljanstva bi pomenila, da načelno, ex lege, torej avtomatično izgubiš avstrijsko. Imetnik tujega državljanstva ohrani avstrijsko le pod pogojem, da je za to pri deželni vladi stavil poseben predlog — deželna vlada pa odloči, da je njegovo (avstrijsko) državljanstvo v „objektivnem interesu“ avstrijske republike. „Objektivni interesi“ pomenijo, da mora Avstrija od Avstrijca z dvojnimi državljanstvom imeti določene koristi.

Tretjič: Tudi za vlado Republike Slovenije so merodajni določeni kriteriji, če želi nekdo iz tujih držav dobiti slovensko državljanstvo. Kot nam je povedala Marija Kušer, pristojna referentka pri ministrstvu za notranje zadeve, mora biti tako državljanstvo v interesu slovenske države, npr. na kulturnem, znanstvenem ali športnem področju. To velja tudi za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Slovenija sicer še ni podpisala konvencije o preprečevanju dvojnih državljanstev in jih zato tolerira. „Šteje pa za nas samo slovensko in to z vsemi konsekvencami,“ tako Marija Kušer. Kušerjeva dalje: „Ne gre, da bi nekdo zaprosil za državljanstvo samo zato, ker išče individualne koristi. Biti državljan ni isto, kot če bi bil član pri nekem društvu. Če si dobil državljanstvo, imaš do države vse pravice, pa tudi vse dolžnosti.“

Janko Kulmesch

Nov mladinski magazin

Mladina bo izdajala 4- do 6-krat letno svoj lastni časopis

Mladina hoče do besede, in to tudi na medijskem področju. V prihodnje nameravajo slovenski mladinci izdajati svoj lastni „Mladinski magazin“.

V okviru seminarja Politično upravne akademije v Droboljah je posebna skupina razpravljala o tem vprašanju in se domenila za izdajo takšnega mladinskega časopisa. Zaenkrat naj bi časopis izšel 4- do 6-krat letno, uredniški odbor pa bo vodil Dominik Kert iz Nonče vasi pri Pliberku.

Kert: „V časopisu bodo dobili možnost izražanja vsi, ki to želijo in ki bi radi sodelovali.“ O vsebini in obliki časopisa bo odločal uredniški odbor, ki naj bi bil odprt „na vse strani“. Člani delovne skupine zatrjujejo, da med mlajšo generacijo ni več tistih predsodkov, ki jih še poznajo marsikateri starejši. Zato sodelovanje vseh slovenskih mladincev v tem magazinu ne bi smelo poznati večjih težav.

Mladina pa se je že kar lotila veljavnih osnov in z urednikom Nedelje Vincencem Gotthardtom preresetala novinarske zvrsti.

Silvo Kumer

Gradiščanski . . .

Nadaljevanje s 1. strani

škega in madžarskega. Hrvaški letnik obiskuje 23 učencev, madžarski 16.

Pouk je v petih predmetih dvojezičen (verouk, hrvaščina oz. madžarščina, telovadba, risanje in glasba), v ostalih predmetih (nemščina, angleščina, matematika in biologija) pa zgolj nemški. Prof. Szeberenyi Našemu tedniku: „Če ne bi bilo take ureditve, bi imeli bistveno manj prijav. Naš cilj pa je, da bi postopoma poučevali v vseh predmetih dvojezično.“

Ob koncu pa je prof. Szeberenyi poudaril: „Sistem, kakršnega ima Slovenska gimnazija, je idealen. Na žalost pa pri nas tak sistem trenutno ni možen. 70 let namreč nismo imeli pouka v madžarščini, tako da je znanje pisane madžarščine zelo pomanjkljivo. Zato smo se zaenkrat zadovoljili s sedanjo ureditvijo, pa čeprav vemo, da bi bila najboljša taka, ki predvideva kot poučni jezik jezik manjšine.“

Zasedba ravnateljskega mesta na LŠ Brdo:

Taktika šolskih oblasti je očitna

Bodo Škofiče sledile Brdu?

Naš tednik je že poročal (št. 28 / 17. 7. 1992), da je okrajni šolski svet v Šmohorju imenoval Johanno Popatnig kot (provizorično) ravnateljico ljudske šole na Brdu. Kljub protestu nadzornika Wiegeleja ter staršev vztraja šolski svet pri svoji odločitvi.

Ministrstvo za pouk je na proteste odgovorilo z obljubo, da se bo pred definitivno odločitvijo koroški deželni šolski svet „izčrpno pogovarjal“ z nadzornikom Wiegelejem. Vendar protesti zaenkrat niso zalegli: Od začetka tega šolskega leta dalje vodi kljub temu dvojezično ljudsko šolo. Popatnigova, čeprav nima izpita iz slovenščine in še ni nikoli poučevala na kaki dvojezični šoli. Nadzornik Franc Wiegele pa o tem ni zvedel od pristojnih šolskih oblasti, temveč slučajno od Popatnigove.

Drži, da je bila Johanna Popatnig edina, ki se je potegovala za

to ravnateljsko mesto. Drži tudi, da doslej še ni bila imenovana definitivno.

Prav tako pa velja predvsem naslednje: Komisija za manjšinsko šolstvo pri zvezni vladi je izdelala jasne kriterije za objektivizacijo v zvezi z zasedbo ravnateljskih mest. V skladu s temi morajo ravnateljice dvojezičnih ljudskih šol imeti mdr. kvalifikacijo za dvojezičen pouk, izkušnje v organizaciji dvojezičnega pouka ter izkušnje glede poučevanja z asistenčnim učiteljem.

Pri tem velja poudariti: vsi okrajni deželni šolski sveti so formalno sprejeli te kriterije in skle-

nili, da jih bodo tudi upoštevali. Kljub temu pa v praksi odločajo nasprotju s svojim lastnim sklepom.

Taktika je očitna. Ker (doslej) ni kvalificiranega kandidata za ravnateljsko mesto na Brdu, si oblasti trenutno pomagajo s provizoričnim imenovanjem ravnateljice Popatnig. To pa v upanju, da bodo protesti prej ali slej utihnili — nakar bi lepo na tiho provizorično imenovanje „požegnali“ definitivno.

Dvojezičnih osnovnih šol je 84. Na nekaterih (okoli 12) ni prijavljeno dvojezičnemu pouku; te tudi nimajo dvojezičnih ravnateljev. Od ostalih šol pa jih je 7 brez dvojezičnega ravnatelja (Pliberk, Škofičijan, Kostonje, Goriče in Brdo).

Poleg Brda grozi sedaj tudi še primer Šofiče. Ker je šel doseženi ravnatelj Valentin Maizingel v pokoj, šolo trenutno provizorično vodi Ilse Wistrela. Bodo tudi v Škofičah nadaljevali s politično kakršno so prakticirali od Pliberka do Brda?

PISMO IZ SLOVENIJE

Druge slovenske demokratične volitve bodo po ustavnem zakonu Slovenije izvedene najkasneje do 23. decembra letos. Odločilno bodo vplivale na politično življenje in tudi siceršnje politično in gospodarsko usmeritev Slovenije v prihodnje.

Slovenija je nova država brez parlamentarne in siceršnje tradicije demokracije. V obdobju zadnjih 45-ih let (z izjemo zadnjih dveh, ko se pravil demokracije šele učimo in pripravljamo tovrstno zakonodajo), je vladala ena sama in edino dovoljena politična stranka — Zveza komunistov Slovenije.

Po prvem zakonu o političnih strankah, sprejetem pred dva letoma, ki je uzakonil možnost delovanja političnih strank, je kot reakcija na dotedanji politični monopol nastalo nad devetdeset različnih strank (političnih organizacij).

Zaradi nastanka nove države Slovenije bo v Sloveniji odslej nekaj političnih strank manj, saj bodo stranke kot podružnice bivših jugoslovanskih republik, kot so HDZ, SDS, SDA in Stranka za enakopravnost Ju-

goslovanov, lahko organizirane kot društva.

Volitve leta 1990 so bile izvedene že v nekaj mesecih po pričetku ustanavljanja političnih strank, tako da se stranke niti kadrovske niti organizacijsko niti finančno niso mogle ustrezno pripraviti na volitve. To je bil eden od razlogov trenutne razporeditve politične moči v sedanjem parlamentu.

Zakaj in v čigavo korist so bile

prve volitve tako hitro izvedene, je popolnoma jasno — v interesu in zaradi koristi dotedaj dobro organiziranih in finančno močnih strank (predvsem ZKS).

Zaradi poznavanja nastajanja prave demokracije v Evropi prve volitve še ne štejejo kot prave, ampak šele druge. Takšen pogoj je tudi Sloveniji, in seveda vsem novonastajajočim demokracijam, postavil

■ Piše Tomaž Gašperlin

Svet Evrope, kot enega izmed pogojev za članstvo v njem.

Zaradi novonastajajočega položaja demokracije v politični

sedanjosti Slovenije je bila odgovornost za sprejem zakonov o volitvah v državni svet in zbor velika. To politično odgovornost nosijo predvsem poslanski klubi parlamentarnih strank, poslanci in vodstvo skupščine. Velik pritisk na odločitev poslancev so bile tudi grožnje predsednika skupščine Franceta Bučarja, izrečene le nekaj dni pred parlamentarno sejo na

TV Slovenija, ko je javnosti nakazal možne črne variante, ki bi jih Slovenija doživela v primeru nesprejetja volilnih zakonov.

Poslanci so prejšnji teden najpomembnejša volilna zakona sicer sprejeli, istočasno pa priznali, da je sprejem za vse stranke ne povsem ustreznega zakona boljši kot pa slab star volilni zakon. Kljub sprejemu volilnega zakona pa niti optimisti iz tabora politične pozicije (vlade) ali opozicije ne računajo, da bi do konca leta lahko sprejeli še kak pomemben zakon. Vsi se nanašajo na gospodarstvo in bančništvo, tako da so volitve novega državnega zbora (90 poslancev) in državnega sveta (40 članov), ki bodo predvidoma 6. decembra 1992, res nujne. V tem času se bodo težave le še stopnjevale.

IZ NAŠIH OBČIN

Globašani smejo piti samo prekuhano vodo!

Predsednik Vodne zadruge v Globasnici Simon Harrich je ta teden v posebni okrožnici opozoril Globašane, da smejo odlej piti le prekuhano vodo. Vzrok temu je, da voda iz Neuberževega vrelca ni več uporabna kot pitna voda, kar se je namreč izkazalo pri zadnjih prikavah 31. avgusta in 8. septembra. Dokler ne bodo sanirali vrelca in vodovodnih ceví, smejo Globašani piti le še prekuhano vodo.

Razprava o Strpni vasi

Občinski svet v Globasnici bo danes, v petek, 18. septembra 1992, ob 19.00 razpravljajal med drugim tudi o Strpni vasi oz. o vlogi, ki jo je pri Občini vložil „Akcijski komite“, ki se zavzema za priključitev k občini Bistrica. Globaški občinski svet pa sklepa tudi o dodatnem letnem proračunu za leto 1992.

Šmihel: šolarji v Pliberku

Ker bodo v Šmihelu meseca oktobra pričeli s prenovo Ljudske šole, so šolarji pričeli šolsko leto v prostorih Glavne šole v Pliberku. Prevoz bo za vse šolarje brezplačen. V novo ljudsko šolo, ki bo imela tudi novo večjo telovadnico, se bodo šolarji in učitelji verjetno preselili šele tekom naslednjega šolskega leta.

Pliberk: vodovod

V občini Pliberk nameravajo še letos nadaljevati z izgradnjo vodovoda, s katerim bodo potem oskrbljene tudi vasi Replje, Rute, Rinkole in Vogrče. Te vasi so letos še posebej trpele zaradi suše in so pogosto le s pomočjo požarnih bramb lahko napolnile svoje privatne baze na Vogrški gori.

Športno igrišče naj bi bilo dostopno vsem občanom

Ker je bilčovska Občina kupila zemljišče za dodatno športno igrišče za vsoto 2,5 milijonov šilingov in je odkupila od lastnika obstoječe športno igrišče za šil. 1,3 milijona šilingov, je občinska odbornica EL Ingrid Zablatnik zahtevala, naj občinski odbor sklene, da bo igrišče dostopno vsem občanom. Konkretno Zablatnikova pričakuje, da bodo to igrišče lahko uporabljala vsa domača društva za razne prireditve, kot so na primer koncerti na prostem in podobno.

GOST V NAŠEM TEDNIKU

Naš tokratni sogovornik Felix Kucher prihaja iz Velikovca ter je po poklicu učitelj latinščine in verouka. Študiral pa je tudi jezikoslovje, kajti njegovo zanimanje za tuje jezike je veliko. Rad prepeva; med drugim je celo član celoškega Gallusa. Veliko se ukvarja in trenutno na celovski univerzi celo študira filozofijo.

Felix Kucher

Zastarelo latinščino v šolah na novo oživeti!

S Felixem Kucharjem se je pogovarjal Franc Sadjak

Slišal sem za tvoje zanimanje za tuje jezike. Koliko pa jih obvladaš?

Koliko jezikov znam, sam ne morem natančno povedati. Na vsak način obvladam nemščino, ki je moj materni jezik, in slovenščino. Kar dobro znam tudi francoščino, italjanščino in madžarščino; madžarščino sem celo leto in pol študiral v Grazu, pravtako sem se tudi italjanščine naučil na univerzi.

Kakšen pa je pravzaprav tvoj osebni recept za učenje jezikov?

Mislím, da je najpomembnejši predpogoj za učenje jezika veselje do njega. Osebnostno pa veliko potujem ter tako skušam v živo gojiti oz. si izboljšati znanje jezika.

„Latinščina olajša učenje drugih jezikov!“

Felix Kucher

ka. Učenje jezikov pa mi olajša znanje latinščine, ki predstavlja osnovo za mnogo jezikov. Sploh mi je latinščina zelo pri srcu, čeravno je zanimanje za ta jezik izredno majhno.

... in zakaj?

Pravi odgovor je težko najti. Latinščina je pač mrtev jezik, to se pravi, da ni nikjer več pogovorni jezik. Zato tudi ni privlačen.

Jasno, da se ga šolarji le zato učijo, ker pač morajo. Tudi celotni učni načrt latinščine na raznih šolah je povsem zastarel. Klasično poučevanje latinščine pa si učitelji pridobijo že na univerzah, tako da večinoma ne znajo drugače. Prav klasično, zastarelo in za učence neprivlačno podajanje latinščine na šolah povzroča nazadovanje zanimanja. Že nekaj let vodim v domu v Tinjah „latinske počitnice“, kjer se srečujejo ljubitelji latinskega jezika iz cele Evrope. Tam skušamo latinščino nekako oživeti tako, da se enostavno pogovarjamo v tem jeziku. Seveda je zato potrebno kar precejšnje znanje jezika. S tem želim povedati, naj skušajo učitelji latinščino poučevati nekoliko bolj živo, kajti le potem se bo zanimanje za ta posebni jezik zopet stopnjevalo.

Kdaj in kje si se naučil slovensko?

Po rodu sem Slovenec, po maternem jeziku pa Nemec. To se pravi, moji starši še znajo slovensko narečje, vendar meni tega niso posredovali. Šele s 16 leti sem se začel zanimati za ta jezik, katerega pa zdaj kar dobro obvladam. Slovenščina je na Koroškem drugi deželni jezik, zato sem mnenja, da bi morali vsi, ki živijo na dvojezičnem ozemlju, obvezno obvladati oba jezika. Da to ni tako, je pač fenomen generacij. Eden od teh fenomenov je gotovo dejstvo, da tista generacija mladih, katerih starši so se šele kot otroci naučili nemško, sedaj ne znajo več slovensko. Ti so večinoma celo 120% Nemci.

Vendar sedaj, ko se Evropa odpira, je tudi odprtost do jezikov večja. Zato je potrebno, da damo že otrokom priložnost, da se učijo čim več jezikov. Ravno otrok se uči jezike hitro in brez ovir; na žalost pa večkrat prav starši predstavljajo največjo oviro.

Kakšen razvoj pa na jezikovnem področju opažaš pri koroških Slovencih?

Na to vprašanje bi rad odgovoril s pred kratkim doživetim dogodkom. Sam sem član celovškega Gallusa, ki se je nedavno vrnil s tritedenske turneje po Argentini. Spominjam se doživetja, ko smo na beneškem letališču v dvorani čakali na polet. Na naših kovčkih smo imeli nalepke imena našega pevskega zbora, nakar je nek

„Na letališču v Benetkah me je bilo prav sram!“

Felix Kucher

potnik mislil, da smo Slovenci. Vendar, ko je prišel bliže, je slišal med nami samo nemške besede, tako da je takoj dobil drugačen vtis. Začuden je nato izvedel, da smo res koroški Slovenci. Tole doživetje me je zelo bolelo, kajti očitno se naša slovenska mladina še vedno raje pogovarja v nemščini kot po slovensko.

Globasnica-Celovec:

Mag. Albert Smrečnik v priporu

V četrtek, 10. septembra 1992, je vojaška policija pripravila mag. Alberta Smrečnika, ker je „iz osebnih verskih razlogov“ odklonil vojaško kakor tudi nadomestno civilno službo.

V Celovcu so medtem ustanovili solidarnostni komite, ki želi z opozorilno stražo pred Deželnim sodiščem opozoriti na položaj mag. Smrečnika. Komite pričakuje od oblasti, da bo upoštevala osebno odločitev mag. Smrečnika. Člani komiteja (Ingrid Zablatnik, Janko Merkač in Pepo Mandl) mdr. zahtevajo izpustitev mag. Smrečnika iz pripora in temelji-

te pogovore med konfliktnimi partnerji ter upoštevanje osebne vesti pri vprašanju vojaške službe. Komite predlaga tudi možnost ustrezne mirovne službe za mag. Smrečnika, ki pa le-to — proti predlogu komiteja — prav tako odklanja.

Rožek

V Smislavčah pri Rožeku bo praznoval svoj 70. rojstni dan **Sigi Pitschek**, pd. Drzovc. Vse najboljše, mnogo zdravja in veselja v okviru družine želijo EL Rožek, Kulturno društvo „Markovič“ in seveda vsi domači. Uredništvo NT se čestitkam pridružuje!

Zihpolje:

† Zofi Writzl

Veliko vernega ljudstva se je zbralo v nedeljo, 13. septembra 1992, da pomoli za pokojno Zofi Writzl, gospodinjico v župnišču na Zihpoljah. Prihiteli so dekaniji in drugi duhovniki, da se ji obenem tudi zahvalijo za njeno gostoljubnost.

Umrla je v sredo, 9. septembra 1992, v bolnici pri elizabetinkah. V soboto, 12. 9., so je prepeljali v mrtvaško vežo na Zihpoljah, v nedeljo pa je bilo slovo po zadnji sveti maši, nakar so jo prepeljali na Golšovo.

Ob slovesu na Zihpoljah je zapel cerkveni zbor, besedo zahvale je v imenu ministrantov spregovoril Tomas Sablatnig. Sveto mašo, ki so jo zaradi velikega števila udeležencev opravili na prostem pred župniščem, je daroval župnik Česen ob somaševanju navzočih duhovnikov, pridigal pa je dekan dekanije Borovlje gospod Leopold Kassl.

Pokojna je gospodinjala že pri dekanu Kristijanu Koširju do njegove smrti 26. marca 1962 in potem ostala pri sedanjem zihpoljskem dušnem pastirju. Bila je marljiva in skrbna gospodinja, tiha molilka in dobra Marta do vseh, ki so prihajali.

Naj uživa pri Bogu zaslužno plačilo.

Celovski konzulat R Slovenije:

Mag. Silvo Tischlerju kot prvemu izročili slovenski potni list

V petek, 11. septembra 1992, je mag. Silvo Tischler, ki je tudi državljan Republike Slovenije, prejel iz rok slovenskega konzula v Celovcu Milana Jazbeca slovenski potni list. Predaja je bila v prostorih celovškega konzulata R Slovenije. Mag. Silvo Tischler je bil prvi, kateremu je slovenski konzulat v Celovcu uradno izročil slovenski potni list.

Slovo od Margarete Hren

10. septembra je bil v Klančah pogreb gospe Margarete Hren, pd. Zurjove mame. Župnik gospod Poldej Zunder so se rajni lepo zahvalili, ker je bila vse življenje verna in pridna ženska, ki je vedno z veliko ljubeznijo skrbela za svoje in za svoj dom. Pred 20 leti se ji je smrtno ponesrečil sin Franci. Tako je morala rajna skupaj s hčerjo Greti sama gospodariti na svoji domačiji. V zadnjih letih je vedno bolj bolehal, hči in zet Štefan pa sta jo z veliko ljubeznijo oskrbovala. Ob odprtem grobu je rajni zapel v slovo rebrški cerkveni zbor pod

vodstvom Lada Hajnžiča. Zelo otožna in lepa je bila pesem, ki se glasi:

*Ko pride dan, da jaz umrem,
mi dajte venec rož spleten.
Iz rožmarina zelenega in
nag'la rdečega.*

*Na grobu pa zapojte mi,
domača pesem naj doni.*

*Še enkrat bi jo slišal rad, ko
me objel bo groba hlad.*

*In Oče naš, molite še, za
mojo dušo mir pokoj.*

*Da Bog zbrise krivice vse,
odpre preblažen raj mi svoj.*

Hčerki, zetu ter vsem sorodnikom velja iskreno sožalje uredništva NT ter EL Galicija.

Spomnili smo se smrti Mačkovega Toneja

Magrova družina je imela idejo, Magrov Lipš je izvedbo te zamisli finančno podprl, prišlo pa je preteklo nedeljo lepo število pevcev MoPZ „Kralj Matjaž“, sorodnikov in znancev — na Pikovo pri Sv. Heleni (Podpec). Spomnili so se namreč pri božji službi Toneja Brezovnika, ki smo ga lani, 2. septembra, položili na spodnjelibuškem pokopališču k večnemu počitku.

Sv. mašo je daroval Tone Vrisk, župnik v Črni na Korškem. Bila je to maša, kakršne se rad udeležiš: vsebinsko globoka in konkretna, vrhu tega pa tudi izraz pristne domačnosti in doživete skupnosti. Pevsko so jo olepšali Matjaževci, ki so še po sv. maši s petjem obogatili čudovit nedeljski popoldan.

Slovesnosti sta se udeležila tudi pliberški mestni svetnik

Fric Kumer ter javni tožilec dr. Horst Pleschiutschnig. Prišla sta predvsem kot lovska prijatelja, saj je bil rajni Mačkov Tonej navdušen lovec in zvest sotrudenik Kluba prijateljev lova.

Nedeljska spominska svečanost je bila vsekakor zelo posrečena zamisel. Njeni udeleženci iz libuških in mežiških krajev so dokazali, da zanje besede „Ohranili te bomo v lepem spominu“ niso neka fraza. Temveč, da so v prvi vrsti želja, biti povezan z rojakom ne glede na to, ali je še živeč član naše skupnosti ali pa je odšel tja, kamor bomo morali nekoč oditi tudi mi.

—Kuj—

Smrt Prutejevega Bošteja

Pretekli torek, 15. sept., smo pospremili Prutejevega Bošteja, Sebastijana Smrečnika, na pokopališče v Večni vasi in položili njegove zemeljske preostanke k zadnjemu počitku. Poslovili smo se za vedno od človeka, ki je bil nadvse priljubljen, ker zelo dober, gostoljubljen in priden. Umrl je 14. septembra v 60. letu starosti.

Rajni Prutejev Boštej je bil v Dobrli vasi okoli 30 let pismonoša. Pred svojo poroko z Ano Kompoš iz Podlpe v hodiški občini je delal v gostinstvu in se, kakor pri pošti, tudi v tej stroki izkazal kot nadvse vester in priljubljen sodelavec.

Pogrebni obred je opravil šmihelski kaplan mag. Janko Krištof, pevsko pa ga je zakrožil domači cerkveni zbor pod vodstvom Nadice Srienc.

Vdovi Ani ter otrokom Helgi, Wolfgangu in Eduardu velja naše iskreno sožalje.

*Ko pa smrt telo mi vzame,
dušo mojo naj objame
večne slave rajski dom.*

V krščanski žalosti sporočamo vsem sorodnikom in znancem, da je danes, na god Žalostne Matere Božje, neskončno dobri Bog, gospodar življenja in smrti, odpoklical k sebi svojo zvesto služabnico, gospo

Marijo Wutte

Naša draga rajna se je rodila 9. 2. 1919 pri Kuncu v Mali vasi pri Globasnici. Vse

svoje življenje je posvetila kot župnijska gospodinja skrbi za dušne pastirje.

Drago pokojno bomo v sredo, 16. septembra, v mrtvaški veži v Globasnici položili na mrtvaški oder, od koder jo bomo v petek, 18. septembra, ob 14.30 uri pospremili na domače pokopališče.

Mala vas, dne 15. septembra 1992

BRATJE in SESTRE
v imenu vseh sorodnikov

Namesto vencev, prosimo, da v smislu rajne darujete v dobre namene!

ČESTITAMO

89. rojstni dan in god slavi **Marja Wassner** iz Trnja pri Kapli ob Dravi. Ob tem visokem življenjskem prazniku ji iskreno čestitamo!

Člani društva upokojencev Št. Jakob čestitajo za osebne praznike župniku **Mateju Nageleju** iz Št. Petra, **Franciju Mejovsku** iz Bistrice in **Mili Kavčič** iz Št. Jakoba!

Te dni sta slavila rojstni dan občinska odbornika EL Suha **Uli Pototschnig** ter frakcijski vodja **Mihelj Drug**. Obema iskreno čestitamo!

80. življenjski jubilej praznuje Vadnikova mama, **Vida Kapun** s Konovec. Slavljenci želimo mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva!

Prav tako 80. rojstni dan je slavil **Marnikov oče** iz Kajzaz pri Bilčovsu. Tudi njemu iskreno čestitamo!

Na sončnih Radišah praznuje dne 60. rojstni dan **Rupi Wrulich**. Vse najboljše!

V Šmarjeti nad Pliberkom praznuje 70. obletnico življenja in god **Milka Broman**. Ob tem visokem življenjskem prazniku ji iskreno čestitamo!

V Gorjah na Zili obhaja osebni praznik **Hanzi Mešnik**, namestnik VS Straja vas. Iskreno čestitajo EL in NT!

Dvojni praznik slavi na Šajdi **Žnidarjeva Mili**. Vse najboljše, zlasti mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva!

Dvojni praznik, 80. rojstni dan in god, praznuje **Mici Anderwald** iz Suhe pri Škofičah. Za ta častiljivi jubilej ji želimo trdnega zdravja, zadovoljstva in božjega blagoslova!

Srebrno poroko obhajata **Alojzija** in **Franc Trap**. Obema želimo še mnogo srečnih skupnih let!

V Podgori pri Globasnici je obhajala rojstni dan (kmalu pa bo tudi god) **Mili Lamprecht**. Iskreno čestitamo!

Te dni bo praznovala rojstni dan **Barbara Hirm** v Apačah. Še na mnoga zdrava in srečna leta!

V Lobniku pri Železni Kapli obhaja 80. rojstni dan Mikijev oče, **Miha Sadošek**. Iskreno čestitamo!

50. rojstni dan je obhajala **Kati Stich** iz Kotmare vasi. Vse boljše in še na mnoga leta!

V Št. Jakobu je slavil osebni praznik občinski odbornik SGS **Franc Janežič**, v Štebnu pri Globasnici pa bo obhajal rojstni dan **Hubert Dumpelnik**. Čestitkam EL in SJK se pridružuje tudi NT.

V Selah slavi 60. rojstni dan

Franci Kelih, po domače Robnik. Tudi njemu želimo vse najboljše!

Člani Društva upokojencev Podjuna čestitajo za osebne praznike: **Justi Sadnikar** in **Franciski Skrutl** iz Nagelč, **Ani Urban** iz Gorič, **Matiju Hribniku** iz Gluhega lesa, **Jožefu Erschenu** iz Lovank in **Michaelu Zundru** iz Kokja. Čestitkam se pridružuje uredništvo NT.

Pred poročni oltar sta stopila **Lidija Kreg** in **Marko Bavdač**. Novoporočenima iskreno čestitamo ter želimo mnogo sreče in medsebojnega razumevanja na skupni življenjski poti!

V Branči vasi pri Bilčovsu bo praznoval rojstni dan občinski odbornik EL **Matevž Miškulnik**. NT in EL iskreno čestitata!

70. rojstni dan in god bo slavil **Miha Lubas**, pd. Olip iz Vogrč. Želimo mu še mnogo zdravih in srečnih let! Čestitkam se pridružuje tudi Društvo upokojencev Pliberk.

60. rojstni dan je slavil **Rafael Bojnik** iz Beznice pri Suhi. Tudi njemu želimo vse najboljše ter kličemo še na mnoga leta! Čestitkam se pridružuje tudi EL Suha.

V Trdnji vasi pri Celovcu je te dni praznovala **Terezija Zaplosnik-Koren** 70. rojstni dan. Za ta praznik ji želijo domači in prijatelji vse najboljše, predvsem pa zdravja! Iskrenim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Našega tednika.

Jozi Ottowitz — 25 let v službi Mohorjeve

Jozi Ottowitz — ribič z dušo in telesom ter eden najbolj zvestih sodelavcev šentjakobske slovenske frakcije. Občinski odbornik je že nekaj period, kot ribič pa ne lovi samo rib, temveč opravlja tudi odgovorno nalogo predsednika Koroškega ribiškega kluba.

Jozi Ottowitz pa je tudi mohorjan z dušo in telesom. V začetku septembra je minilo 25 let, odkar je začel delati v Mohorjevi tiskarni. Zaradi njegove strokovne sposobno-

ZAHOMC:

Štehanje v Zahomcu privabilo tudi mnogo Rožanov in Podjunčanov

Vsakoletno štehanje, ki ga obhajajo Ziljani na dan „žeganja“, je bilo minulo nedeljo tako za Draščane kot tudi za Zahomčane velik praznik.

Na ta dan se vaščani skrbno in vestno pripravljajo, saj je to za ta kraj za božičem in veliko nočjo tretji največji praznik v letu. Lep poletni dan je v nedeljo privabil v Zahomc mnogo gostov iz Roža in deloma tudi iz Podjune, da so si ogledali ta stari običaj.

Na Zilji je „žegen“ kot praznik zahvale za dobro letino in kot

praznik dobre jedače in pijače povezan z izredno zanimivo šego, katero poznajo le ljudje v tem kraju. In sicer je to štehanje in prvi rej pod lipo.

Običaj v ziljskih krajih, predvsem v Zahomcu, je privlačen predvsem zato, ker je to ostal še slovenski praznik in ker se ga ne izkorišča v komercialne namene.

Štehanje vsako leto prireja vaška fantovščina, ki ji Ziljani pravijo „konta“. Ta naroči godbo in pripravi vse za štehanje in rej pod lipo ter kupi sodček vina za družbo. Dekleta pa poskrbijo za „krancelč“, katerega dobi eden izmed fantov. Po petju pod lipo jahajo fantje na neosedlanih konjih mimo droga, na katerem je pritrjen sod, in bijejo po njem tako dolgo, da se razbije.

Pri tem je moral 21-letni Janko Zwitter doživeti grenko izkušnjo, in sicer, kako je, če kobila enostavno noče mimo droga, da bi jezdec lahko zadel sod. Vzrok temu je bil, da kobila, ki je osvojila že mnogo velikih mednarodnih nagrad, ni bila podkovana. Kljub temu, da so gostje na obrazu mladega jezdec videli obup, se je ta vzorno zadržal in ni izgubil živcev. Končno pa je le zmogla pravičnost in kobila je pri zadnjem teku le šla mimo droga, tako da je Janko Zwitter lahko razbil sod. Seveda mu je publika iz vsega srca privoščila ta uspeh, kar je izrazila tudi z močnim aplavzom.

Po petju štehanjske pesmi, ki ima dolgo vrsto kitic, po štehanju in po reju pod lipo so se obiskovalci prireditve podali na travnik v Zahomcu, kjer je fantovščina pripravila ples in je seveda poskrbela, da ni zmanjkalo pijače. Marsikdo pa si je privoščil tudi dobro domačo „čisavo župo“, v katero podrobijo v Zahomcu pogačo. Da pa je bila ta najboljše na domačiji podžupana Janka Zwittera, o tem smo se prepričali sami.

Popravek

V prejšnji številki NT nam je zagoedel tiskarski škrt. V poročilu o smrti Jagovčeve mame smo zapisali ime Mihi, pravilno pa bi se moralo glasiti **Mili**. Za to napako se po tej poti iskreno opravičujemo.

Uredništvo

—Kuj—

Velik projekt — namreč izgradnjo kulturnega in športnega centra — imajo v načrtu Zahomčani. V središču vasi, nasproti vaškemu prostoru, ki ga krasi stara lipa, se v ta namen ponuja staro kmečko poslopje, ki že dolga leta stoji prazno. Za realizacijo takega projekta bi Občina potrebovala okrog 6 milijonov šilingov. Podžupan Janko Zwitter je povsem optimističen, da bodo idejo lahko uresničili, in sicer predvsem zato, ker si Zahomčani želijo tak kulturni center.

**BODO ZAHOMČANI DOBILI SVOJ
KULTURNI IN ŠPORTNI CENTER?**

Po delitvi občine potrebna dodatna infrastruktura

Piše Heidi Stingler

Poslopje, v katerem naj bi nastal kulturni in športni center, je bistveni sestavni del vaše podobe Zahomca in bi bila zato povsem smiselna sanacija le-tega. Zaradi svoje velikosti bi bila hiša, ki je dolga 28 metrov, izredno primerna za sprejem javnih funkcij. Kmečko poslopje, ki stoji že leta dolgo prazno, v trenutnem stanju moti vaški izgled in Zahomčani si zato želijo njegovo obnovo za javne namene.

Po delitvi občine Bistrica se je izkazalo, da je potrebna ureditev dodatne infrastrukture

Po mnenju podžupana Straje vasi Janka Zwittera, ki je dal pobudo za ureditev kulturnega in

športnega doma, bi bilo tako poslopje nujno potrebno, ker Zahomčani potrebujejo primerne prostore za prireditve in druge javne interese. Tako naj bi imel v tej hiši prostor tudi muzej skakalcev. Primerne prostore pa bi potrebovala tudi požarna bramba in pa kmetje, ki imajo v Zahomcu mnogo skupnih kmetijskih strojev, za katere bi potrebovali prostor. Povsem zanimiva je tudi zamisel Janka Zwittera, da bi v tej hiši uredili kmečki trg, na katerem bi lahko domači kmetje prodajali svoje proizvode. Ziljski kmetje so namreč znani, da že sedaj v veliki meri predelujejo svoje pridelke in jih deloma prodajajo na svojih kmetijah. V prostorih kulturnega doma pa bi

lahko nastal kmečki trg, ki bi bil dostopen večjemu številu kupcev in bi si kmetje lahko na ta način zaslužili lep dodatni dohodek. Zanimiva pa ta zamisel seveda ni le s komercialnega vidika, ampak predvsem tudi z namenom, da se ohranja vaška tradicija, seveda na kulturnem, športnem in kmetijskem področju.

Načrti za izgradnjo kulturnega in športnega centra postajajo že zelo konkretni

Obnova takega poslopja za javne namene je postala potrebna predvsem zaradi delitve občine Bistrica. Svočas je bil kulturni cener prebivalcev današnje občine Straja vas na Bistrici, toda položaj se je po delitvi bist-

veno spremenil. Zato je želja občanov v Straji vasi po primerni infrastrukturi razumljiva.

Načrti so medtem postali že zelo konkretni. Beljaški arhitekt dipl. inž. Wolfgang Leiler je že izdelal načrt, katerega je Občina Straja vas že predložila kulturnemu referatu Koroške deželne vlade. Župan Franz Tschikoff in podžupan Janko Zwitter upata, da bo kulturni referent Ambrozy dal čimprej zeleno luč za sanacijo te hiše, za katero bi bilo potrebnih 6 milijonov šilingov. Želja občinskega predstojništva je, da bi lahko dokončali izgradnjo kulturnega in športnega centra v Zahomcu še v prihodnjem letu, ko bo Športno društvo obhajalo svojo 40-letnico obstoja, in sicer zato, ker bodo v sklopu že urejenega športnega centra z novimi skakalnicami nujno potrebni tudi klubski prostori in pa prostori za razne prireditve.

Ob priložnosti štehanja smo v Zahomcu povprašali nekatere domačine, kaj mislijo o ideji Janka Zwittera, da bi Občina v Zahomcu uredila kulturni in športni center.

Martin Wiegele: Mislim, da je nujno potrebno, da uresničimo idejo o kulturnem centru. To bi bilo pomembno za vse občane. Po eni strani za športnike, ki bi tu imeli svoje klubske prostore in pa športni muzej, kjer bi lahko dokumentirali velike uspehe zahomških skakalcev. Prav tako zanimiva pa je zamisel tudi za naše kulturno delo, ker bi tu imeli svoje prostore za vaje in prireditve. Potrebna infrastruktura bi nam olajšala, da bi lahko ohranili našo kulturo, šege in navade. Zadnji čas je namreč, da poskrbimo, da tu ohranimo našo slovensko besedo in kulturo.

Janko Zwitter, podžupan Straje vasi: Škoda, da danes, ko smo imeli v Zahomcu štehanje, ni prišel kulturni referent Ambrozy, ki bi se tu lahko prepričal o našem bogatem kulturnem življenju. Veliki športni uspehi naših skakalcev v preteklih 40 letih pa so itak znani široki javnosti. Zato mislim, da je povsem upravičeno, da zahtevamo finančno podporo za ureditev potrebne infrastrukture v novi občini Straja vas. Nujno potrebna je tudi ureditev prostorov za naše kulturne dejavnosti, da lahko ohranimo naš jezik in s tem tudi našo identiteto.

Dipl. inž. Jozi Schnabl: Mislim, da bo kulturni referat pri Koroški deželni vladi uvidel, da potrebujemo v našem kraju določeno finančno podporo za naše kulturno in športno delovanje. Primerna infrastruktura je osnova, da lahko ohranimo našo tradicijo, šege in navade iz preteklosti, da jih lahko posredujemo tudi naslednji generaciji. Ne gre pa le za ohranjanje tradicije, ampak seveda tudi za iskanje nove oblike kulturnega delovanja, tako da bo naše delovanje privlačno in zanimivo tudi za mlajši rod.

Gottfried Moser-Huber: Ideja podžupana Janka Zwittera, da naj bi tu v Zahomcu nastal kulturni in športni center, je odlična. To je projekt, katerega si želijo vsi občani, ker je načrtovan tako, da bi bil dostopen vsem in bi tak center lahko izkoriščali v najbolj različne namene. Idealna pa je tudi lega poslopja, ki je predvideno v ta namen. Preureditev seveda zagovarjamo vsi vaščani, ker bi popravili kmečko poslopje, ki trenutno moti vaško podobo. Podporo s strani Dežele pa zagotovo lahko pričakujemo, ker ni tako majhne vasi, ki bi imela večje ime, kot ga ima Zahomc.

Koncerti celovškega Gallusa po Argentini

Bilo je več kot samo petje

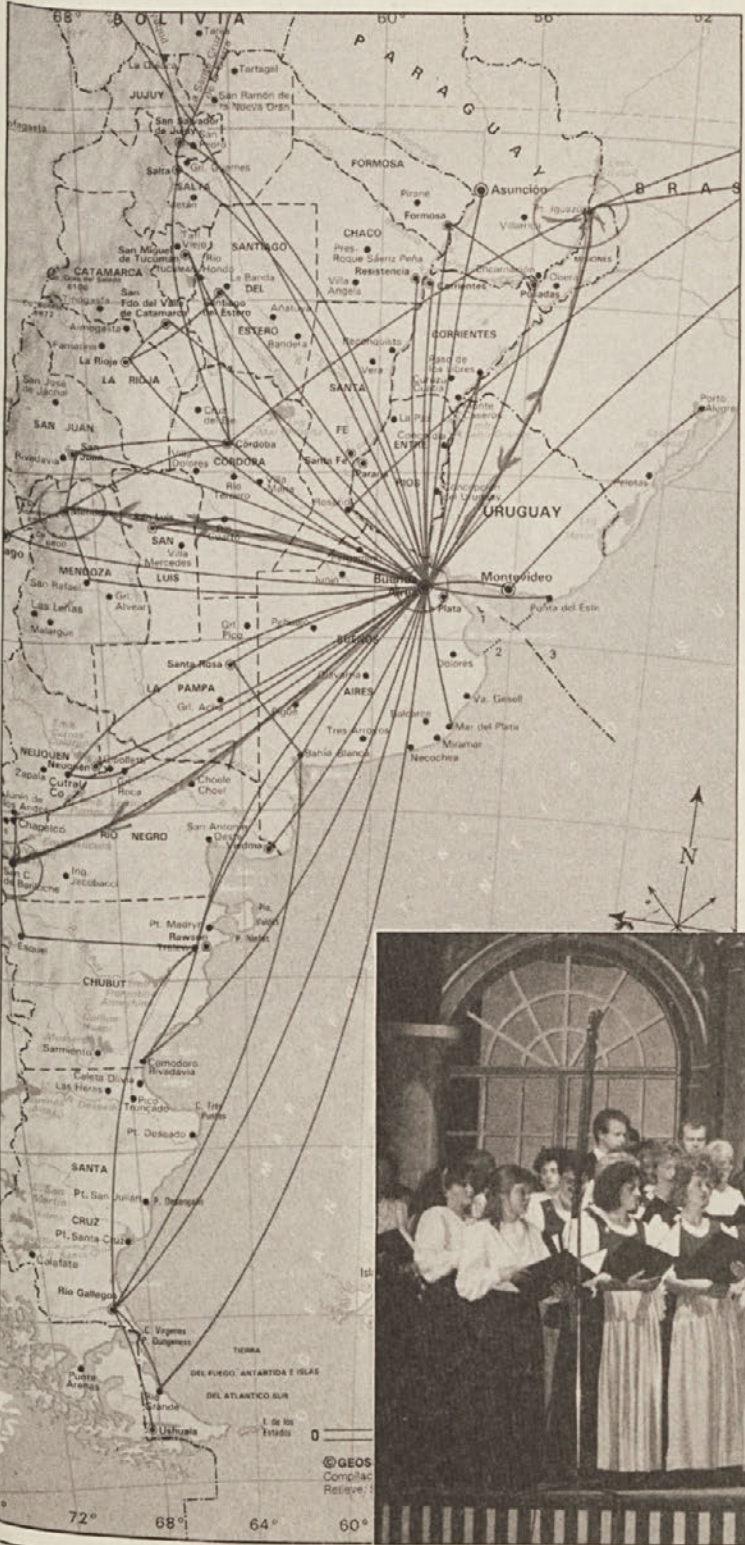
O potovanju poroča dipl. trg. J. Habernik

I. DEL

Imel sem enkratno priložnost, da s svojo družino — na lastne stroške seveda — spremljam celovski mešani pevski zbor Gallus na pevskem potovanju po Argentini. Gallusu se za to prav lepo zahvaljujem.

Namen pevske turneje je bil najprej vrnitev obiska argentinskemu slovenskemu mešanemu pevskemu zboru Gallus iz Buenos Airesa, ki se je lani po obisku v Sloveniji ustavil za nekaj dni tudi pri nas na Koroškem in bil ob tem gost koroškega Gallusa. Že zelo zgodaj sem dobil v roke program potovanja po Argentini, ki je po svoji obširnosti mnogo obetal.

Beri strani 12, 13 in 14

O Gallusovem potovanju po Argentini

Nadaljevanje s strani 11

Argentina in življenje tam sta me zanimala, prav posebno pa še usoda tamkajšnjih Slovencev. Vedel sem, da imajo argentinski Slovenci tudi svoje denarne ustanove, ker sem se z njimi že nekaj časa dopisoval in ker je bil v lanskem letu pri Zvezi-Bank na obisku poslovodja Kreditne zadruge „Sloga“ iz Buenos Airesa gospod Marjan Loboda s skupino slovenskih maturanov, ki je tedaj prvič obiskala Slovenijo in Koroško. Moram reči, da so bila vsa moja pričakovanja zdaleč presežena in da sem bil nad lepoto dežele navdušen in da se nisem mogel načuditi, kako urejeno je tam gospodarstvo in kulturno življenje sedaj že argentinskih Slovencev. V naslednjih poglavjih vam bom predstavil svoje vtise.

Sámo potovanje se je začelo zgodaj zjutraj, ko smo se s Sienčnikovim avtobusom peljali v Benetke, kjer nas je čakalo udobno letalo za Rim, kamor smo prileteli točno. Naj kar ob začetku omenim, da ni lahko premikati 60-člansko skupino od kraja do kraja, ker ima nehote vsak potnik tudi svoje interese.

Vsak potnik je imel vsaj en kovček, ki je tehtal več kot 20 kilogramov ali pa celo dva. Na letališču Leonardo da Vinci v Rimu smo prvič zagledali velikega ptiča tipa „Jumbo“ argentinske letalske družbe Aerolineas Argentinas, s katerim lahko poleti do 420 potnikov. Naš „Jumbo“ je najprej odletel iz Rima v Madrid, kjer je po enournem počitku priselilo še nekaj potnikov. Potem pa se je „Jumbo“ poln potnikov in prtljage kar nekako težko dvignil v zrak in nas po 12-urnem poletu preko 11.000 kilometrov prepeljal v Buenos Aires. V tem času smo dobili dvakrat malico, dvakrat pa osvežilne pijače. Seveda se je še vsak lahko obrnil na stvardese ali stvarda za dodatna okrepčila. V tem času so si nekateri na ekranu ogledali dva filma ali poslušali glasbo, se medseboj pogovarjali in zabavali, igrali karte ali pa nekajkrat tudi zapeli.

Po 12 urah prihod v Buenos Aires

Ob sedmih zjutraj, ko je po srednjeevropskem času bila ura že 12 opoldne, smo v jutranjem mraku srečno prileteli v Buenos Aires. Ker je bilo med poletom dosti možnosti za spanje in je bila v letalu vseskozi noč,

časovna razlika skoraj ni vplivala na nas in smo bili razmeroma kar sveži. Nekaj časa je trajalo, da smo dobili kovčke. Ob izhodu pa smo takoj videli, da nas naši argentinski prijatelji že čakajo. Vstopili smo v enonadstropni avtobus, ki nas je popeljal v Slomškov dom v Ramos Mejia — to je del velikega Buenos Airesa. V avtobusu smo spoznali našo spremljevalko Mišo, sicer že nekoliko priletno, a zato tembolj zgovorno ženo, ki nas je najprej nagovorila v nemščini, pri tem pa poudarila, da je pristna Slovenka. Rekla je, da je že vodila stotine skupin po Buenos Airesu, da pa še pri nobeni skupini ni mogla govoriti v slovenščini. Pri eni skupini Jugoslovancev je to poizkusila, a je njena potovalna agencija iz Jugoslavije takoj dobila sporočila po teleksu, da jugoslovanske skupine ne smejo voditi izseljenci iz prejšnje Jugoslavije. Tako je pač bilo. Kljub temu pa se je nato potrudila in nam razkazala znamenitosti Argentine v slovenščini.

V Slomškovem domu so nas že čakali argentinski Slovenci — gostitelji, ki so nas po dva ali tri odpeljali na svoj argentinski dom, kjer smo stanovali, kadar smo bili v Buenos Airesu. Že isti dan so za nas pripravili na „Pristavi“ v Buenos Airesu večerjo, kamor so prišli tudi pevci argentinskega Gallusa.

V soboto, 22. avgusta 1992, je bil veličasten koncert v Slovenski hiši v Buenos Airesu. V nedeljo je celovški Gallus v Slomškovem domu oblikoval sveto mašo ter nato Slovencev iz Ramos Mejije zapel še nekaj koroških pesmi. V nedeljo zvečer pa je bil predviden zopet koncert v dvorani argentinske šole števil. 6 v mestnem predelu Las Heras. Na tem koncertu je nastopil poleg obeh Gallusov tudi argentinski zbor „Perosi“, pri katerem poje tudi nekaj Indijancev. Kot koncertno obleko so argentinski pevci nosili tako imenovani „boncho“ v različnih barvah. Po nastopu obeh Gallusov so Argentinci predstavili zares izvrsten program, ki je nekako predstavljal višek pevskega nastopanja v Argentini. V svojih vrstah so imeli Argentinci izvrstnega pevca, ki je bil slep. Ob koncu koncerta so vsi pevci skupaj zapeli pesem „Barčica po morju plava“ ter špansko pesem „Rio, rio“. V nepozabnem spominu bodo koroškim pevcem ostali argentinski temperament, nadvse topel sprejem ter odkrita simpatija argentinskih pevcov do nas Korošcev. Še dolgo po

zaključku uradnega dela koncerta so pevci dolge ure ostali skupaj ter se menili in to kljub jezikovni prepreki. Naslednji dan smo se peljali kakih 100 kilometrov daleč v pristno argentinsko pampo v San Antonio de Areco, kjer nam je argentinska kmečka družina predstavila življenje na kmetih, če tako za argentinske razmere sploh smemo reči. Predstavili so nam svoje konje, katere so člani pevskega zbora tudi pridno zajahali; predstavili so nam koncert argentinske glasbe ter ob tem zapeli in zaplesali. Nazadnje pa so nam pokazali še pristne konjske dirke.

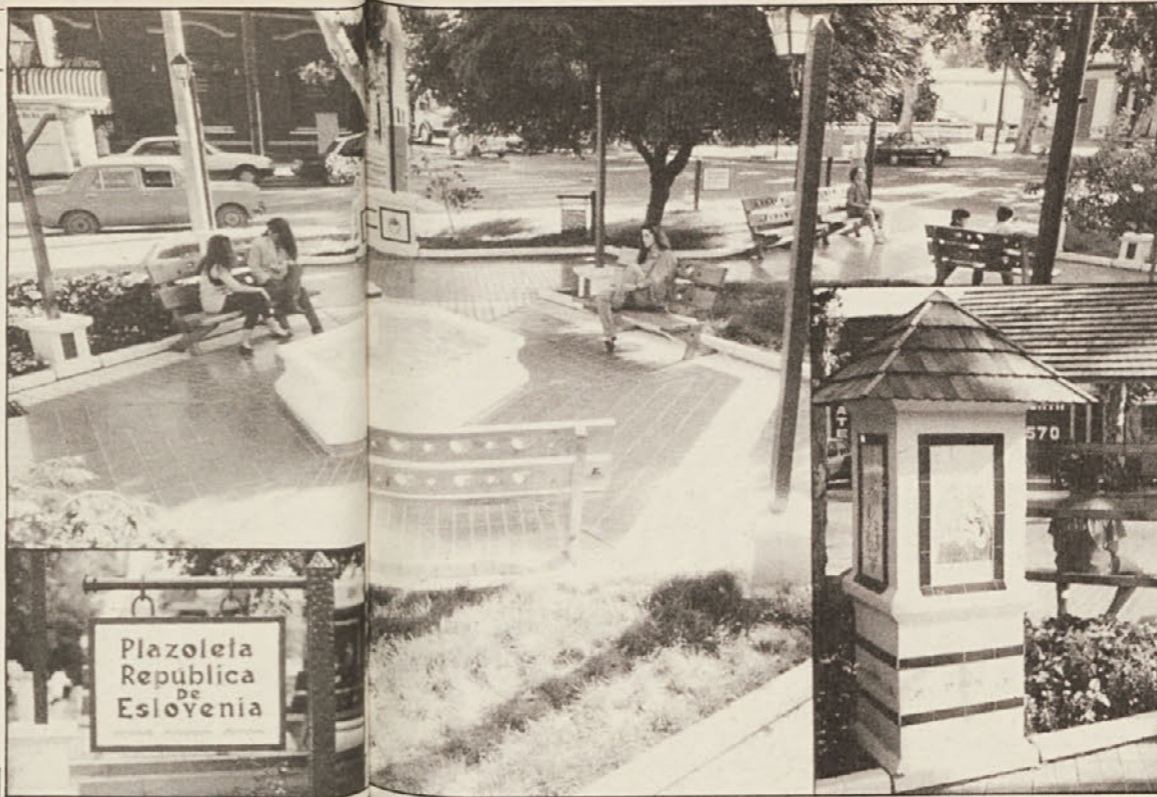
V torek, 25. avgusta 1992,

smo iz Buenos Airesa poleteli v zimsko-športni kraj Bariloche, ki se nahajajo kakih 1500 kilometrov jugozahodno od Buenos Airesa. Že prej so nam povedali, da živi v Barilochah skupina kakih 300 do 400 Slovencev, ki ima tam svoje klube ter vneto goji svojo materino besedo in jo posreduje svojim otrokom. Slovenski prijatelji so nas pričakali že na letališču, in to predvsem znani smučar Bertoncelj ter člani družine Arenšek. V Barilochah smo bili dva dni; kar načuditi se nismo mogli lepotam tega kraja, ki nudi vse: ogromna in globoka jezera, visoke gore do 2800 metrov in seveda v tem času tudi možnost smučanja. V dvorani hotela, kjer smo bili nameščeni, smo imeli zvečer koncert, katerega se je udeležilo mnogo ljudi, in sicer poleg Slovencev tudi nekateri Avstrijci in Švicarji, ki živijo tam.

Na koncertu tudi Avstrijci in Švicarji

Naši rojaki so nam tam povedali nadvse zanimive stvari: da so dobri planinci in da so že kot

Slika zgoraj: slovensko mesto v Mendози. Spodaj levo: Gallusov dirigent prof. Ropitz skupno z znamenitim planincem in smučarjem Binkom Bertoncljem (v sredini).

precejšnja skupina Slovencev, ki imajo svoja društva in kulturni dom. Zopet so nas pričakali na letališču z dvema avtobusoma, ki sta nas popeljala v hotel Demayo.

V petek, 28. avgusta 1992, so nam mendoški Slovenci pripravili veliki pohod v Ande, kamor sta nas dva avtobusa peljala po cesti Pan Americana (ta cesta vodi od Ognjene zemlje na jugu Južne Amerike po vsej Južni Ameriki, Srednji Ameriki skozi ZDA v Kanado do Alaske) proti čilski meji do nadmorske višine 3500 metrov. Nekako sem videl, da so se pri tej imenitni vožnji tja in nazaj vsem tresle hlače zaradi za nas

Udeleženci potovanja so se srečali z zimo (v bližini gore Aconcague — levo) in s pomladjo (v mestu slapov Iguazu).

prvi osvojili v Andih marsikateri vrh in so enega od teh poimenovali tudi po slovenskem planincu in se zdaj imenuje „Sero Tonček“. Imajo svoj planinski stan — torej koč, v katero so nas popeljali in smo tam videli nadvse zanimivo razstavo o slovenskih planincih v Barilochah. Slovenci v Barilochah v glavnem živijo od turizma, to se pravi, da imajo nekateri hotele, mnogi pa tudi razne majhne trgovine ob glavni aveniji v Barilochah.

V četrtek, 27. avgusta 1992, so nas bariloški prijatelji pospremili na letališče; zaradi iskrene prisrčnosti je ob slovesu postal marsikatero oko rosno. Poleteli smo iz jugozahoda zopet nazaj v Buenos Aires, kjer nas je že čakala naša vodička Miša, ki je na letališču že vse pripravila, tako da smo mogli že čez eno uro poleteti proti našemu naslednjemu cilju, proti Mendози, kakih 1600 kilometrov zahodno od Buenos Airesa in kakih 80 kilometrov stran od najvišje argentinske gore Aconcague, ki je visoka nad 7000 metrov. Tudi za Mendozo smo vedeli, da živi tam

strašnega voznega režima argentinskih šoferjev, ki so zganjali svoje umetnosti v prastarih avtobusih. Mogočen je bil pogled na zasnežene Ande. Bili smo samo kakih 70 kilometrov od čilskega glavnega mesta Santiago. Ob tej priložnosti smo obiskali tudi planinsko pokopališče, kjer so pokopani tudi slovenski planinci, ki so se ponesrečili ob vzponu na goro Aconcagua. To pokopališče je pred kratkim obiskal tudi ljubljanski nadškof Šuštar. Vračajoč se v Mendozo smo ob sedmih zvečer opazili, da en avtobus vozi brez luči in smo nekaj časa skušali pregovoriti šoferja, naj ustavi avto in luči popravi, ali pa prestopimo v drug avtobus. Bilo je pri tem precej igranja z našimi živci, toda končno je šofer le popravil luči in smo se srečno vrnili v naš hotel v Mendozo.

Naslednji dan je bil posvečen ogledu mesta Mendoze. Pri tem nas je vodil nek Dunajčan, ki že osem let živi v Mendози in ki je aktiven član tamkajšnjega slovenskega društva. Mesto Mendoza bi bilo puščava, če ga ne bi umetno namakali, zato so po vsem mestu vidni kanali, v katerih se pretaka voda, ki so jo tja napeljali iz visokih Andov. Mesto Mendoza ja znano po dobrem vinu in zato so nas popeljali v ogromno vinsko klet. V njej smo videli ogromne vinske sode. V enem je bilo toliko vina, da bi bil cel Celovec pijan, če bi ga prebivalci izpraznili naenkrat. Vodič, Slovenec, je razlagal, da so ravno Slovenci sem pripeljali tehnologijo polnjenja vina v sode iz hrastovega lesa. Seveda smo smeli razna vina tudi poizkusiti in nekateri so prinesli na Koroško s seboj tudi nekaj steklenic tega vina.

Najbolj pa smo se v Mendози načudili temu, kako tamkajšnji Slovenci ljubijo svojo prvotno domovino Slovenijo. Preko mestnih

organov so dosegli, da je Mendoza poimenovala enega svojih trgov po na novo ustanovljeni Republiki Sloveniji — tako se sredi Mendoze imenuje večji prostor „Trg Republike Slovenije“. Ta trg so mendoški Slovenci okrasili z različnimi slikami ter znamenji. Neverjetno je, da je ta trg v Mendози, 15.000 kilometrov od Slovenije, poimenovan po Republiki Sloveniji, medtem ko v Avstriji niti cestne oznake v Slovenijo ne morejo označiti z oznako SLO in odpraviti ali izbrisati oznako YU.

Nepozabno doživetje v Mendози je bil seveda tudi Gallusov koncertni večer istega dne ter prepevanje ob nedeljski maši v Mendози. Opazili smo, da imajo v Mendози Slovenci veliko otrok, ki skoraj vsi še govorijo slovensko in obiskujejo sobotni dopolnilni pouk slovenščine ter slovenske zgodovine. Kar nekako težko smo se ločili od rojakov v Mendози, ki so nas zopet skoraj vsi pospremili na letališče. Poleteli smo nazaj v Buenos Aires, tam v nekem mestnem hotelu prespali in že ob sedmih zjutraj poleteli na toplejši sever (v Argentini je toplo na severu) na tromejo med Argentino, Brazilijo in Paraguayem v kraj Iguazu — mesto slapov. Preko mogočnih skal tam cela reka Iguazu v širini nad dva kilometra pada bobneč nekaj sto metrov v globino. Teh vitsov se seveda ne da kar tako opisati in bodo vsem pevcem ostali nepozabni.

Na tromeji Argentina-Brazilija-Paraguay

Nastanjeni smo bili v prelepem hotelu, kjer je bil zvečer predviden koncert. Ker hotel leži bolj na samem, smo pričakovali, da bo zvečer pri koncertu le malo ljudi, in sicer le nekaj hotelskih gostov in hotelskega osebja. Bili pa smo zelo presenečeni, ko je koncert prihajalo vedno več ljudi, in jih ni hotelo biti ne konca ne kraja. Konec koncev je prišlo na koncert preko 700 ljudi. Po informacijah so prišli tudi od več kot 100 kilometrov daleč iz Argentine in Paraguaya, in to ljudje vseh narodnosti od Slovencev, Hrvatov, Nemcev, Švicarjev in drugih.

Ker je bilo tu na severu že zelo toplo in vlažno, dvorana pa zelo polna, je bil koncert res mojstrsko delo pevcev Gallusa. Za presenečenje pa so poskrbel domači pevci, ki so šele pred kratkim ustanovili svoj zbor in so Gallusu zapeli ob koncu koncerta celo „slovensko“ pesem, ki je bila sicer v hrvaščini, a tega tamkajšnjim pevcem nismo da vedeti, ker smo cenili njihov

O Gallusovem . . .

Dalje s strani 13

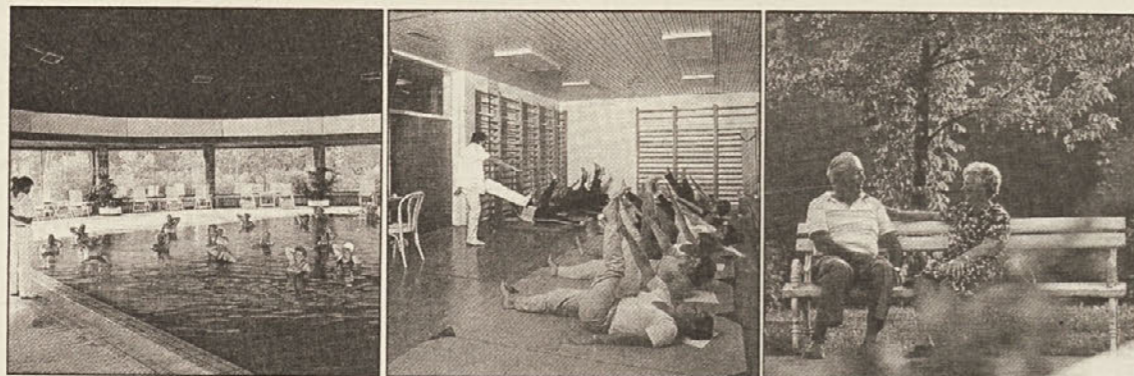
simpatije do nas. Nekaj pevcev se je pred koncertom z avtobusom še podalo v Brazilijo, kjer so obiskali Itaipu, največjo hidroelektrarno sveta, ter pri tem nakupili tudi nekaj brazilске kave. Naši vodiči so uredili tako, da kljub predpisanimu vizumu in prekoračitvi meje ni bilo potrebno pokazati niti potnega lista.

V torek, 1. septembra, je bilo konec prelepega Iguazuja in smo zopet poleteli nazaj v že dobro poznani Buenos Aires. V naslednjih dneh smo imeli v Buenos Airesu priložnost ogleda vseh mestnih predelov, kjer nas je seveda spremljala naša vodička Miša. Imeli smo čas za nakupe, uživali pristni in veliki argentinski steak ter si ogledali marsikatero zanimivost. Tudi prostega časa je bilo dovolj, tako da so nekateri najeli ladjo, ki jih je preko 30 kilometrov široke reke Parana popeljala v soseščini Uruguay. Na sporedu so bili še trije koncerti v Buenos Airesu, in sicer pri Slovencih v San Justu, pri Slovincih-staroselcih v domu Triglav ter pri Slovincih v Slovenski vasi.

Naj še posebej omenjam, da je pri vsakem koncertu publiko zelo navdušil tudi ansambel „Drava“. Vseh koncertov sem se s svojo družino udeležil in bi jih zaradi lepega in ubranega petja poslušal še večkrat.

Kot bi trenil je prehitro minil čas. Bližaj se je dan slovesa in tako smo se v ponedeljek, 7. septembra, proti večeru po veliki poslovilni „manifestaciji“ na letališču vkrkali v nam že znani „Jumbo“ Aerolineas Argentinas in poleteli proti Madridu v Španiji. Ob poletu nazaj v domovino nam je časovna razlika pet ur delala mnogo več problemov kot ob prihodu. Uro je bilo potrebno prestaviti za pet ur naprej in zato je bila v letalu ura že pet zjutraj, ko smo se po argentinskem času (ob polnoči) pripravljali na kratko spanje; ravno edaj je v letalo prisijalo ostro juranje sonce. Kaj torej? Zaspali? /stati?

Čez nekaj časa so stevardese servirale zajtrk. Naši čutilni organi so bili nekoliko zmedeni in zaradi tega smo naslednje ure od Madrida v Rim ter po daljšem postanku iz Rima v Trst prestali nekoliko moteni. V Trstu pa nas je že čakal ženinikov avtobus. Kot pa je narada pri koroških Slovincih, se nismo mogli odločiti, da se odpujemo takoj domov, ampak smo se istavili še pri neki „tratoriji“, da se iz zadnjic okrepčamo. Nekoliko po polnoči v sredo zjutraj smo se rečno vrnili na naše domove.

SEDEMDNEVNI DOPUST V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH

Vse bralce NT, predvsem pa tudi upokojujence pričakuje lepa narava, zdravniška oskrba, lepi izleti, pevske in plesne prireditve

ČAS:
od nedelje, 11. oktobra, do
nedelje, 18. oktobra 1992

PRIJAVE: Naš tednik
10.-Oktober-Straße 25/III
Tel. (0463) 51 25 28 - 23
(Milka Hudobnik)

OSTALI POGOJI:

- doplačilo za enoposteljno sobo je šil. 105,— na dan
- turistična taksa je šil. 7,— na dan po osebi
- za prevoz z avtobusom je poskrbljeno. Stroški za to se posebej zaračunajo

Sedemdnevni program utrjevanja zdravja vključuje:

- 7 polnih penzionov
- zdravniški pregled pri zdravniku specialistu
- vsakodnevna skupinska gimnastika v vodi ali telovadnici, pod strokovnim vodstvom fizioterapevtov
- koriščenje fizioterapevtskih storitev (dve individualni storitvi po nasvetu zdravnika)
- neomejeno kopanje v bazenih
- dva izleta (v Pleterje in Kostanjevico ali Prečno — letališče s panoramskimi polety po Dolenjski ali obisk pri lončarju s pokušino vin v vinski kleti)
- prost vstop na vse prireditve v hotelu (ples, folklor . . .)
- sprejem ob prihodu s ponudbo vina in peciva

CENA 3500,— šil.

Drava-sivo-lepo — Kolomb prepotuje koško meglo

Razstava v celovškem Domu umetnikov

Po odprtju Ritterjeve umetniške dvorane je v Celovcu čakala obiskovalce istega dne proti večeru še druga razstava. Pripravila sta jo dr. Thomas Zaunschirm iz Freiburga in koroški umetnik Cornelius Kolig. Do zadnjega trenutka nihče ni smel vedeti, kaj točno bo vsebovala razstava v Domu umetnikov in kako bo sestavljena. K sodelovanju je bilo povabljenih 47 umetnikov, vsi so člani Koroškega umetniškega društva, da pošljejo Društvu po eno sliko ali objekt, ki naj bi obravnavala navedeno temo. Vsi smo torej napeto čakali.

Že ob vhodu v razstavišče je bilo vohati vonj cimeta — in de-

stavljamo, da se torej znotraj občutja svetovnega nazora pred petsto leti, ko je Kristof Kolomb odkril Ameriko. Med drugim sodelujeta na razstavi pliberški slikar Franz Brandl, ki prikazuje s peresno kono okrašenega vladarja neke uničene kulture, in Hugo Wulz, ki je imenoval svojo sliko „Skrivnost ene noči“. Brazilec Juca Martins je dejal: „Potovanje sestavljajo vsi tisti, ki so na poti. Kar vidimo, ni to, kar vidimo, marveč to, kar smo.“ Kdor hoče prepotovati koroško meglo: Razstava je odprta še do 23. oktobra, vsak dan od 10. do 19. ure. Odprtje razstave bo ponovljeno 22. septembra 1992.

Če predstavljata cimet čut vohanja, je vključen še drugi čut v notranjosti z morskim šumenjem čut sluha. Fiktivno si lahko pred-

stavljamo, da se torej znotraj občutja svetovnega nazora pred petsto leti, ko je Kristof Kolomb odkril Ameriko. Med drugim sodelujeta na razstavi pliberški slikar Franz Brandl, ki prikazuje s peresno kono okrašenega vladarja neke uničene kulture, in Hugo Wulz, ki je imenoval svojo sliko „Skrivnost ene noči“. Brazilec Juca Martins je dejal: „Potovanje sestavljajo vsi tisti, ki so na poti. Kar vidimo, ni to, kar vidimo, marveč to, kar smo.“ Kdor hoče prepotovati koroško meglo: Razstava je odprta še do 23. oktobra, vsak dan od 10. do 19. ure. Odprtje razstave bo ponovljeno 22. septembra 1992.

Če predstavljata cimet čut vohanja, je vključen še drugi čut v notranjosti z morskim šumenjem čut sluha. Fiktivno si lahko pred-

Mohorjeva zaloga šolske knjige tudi za Slovenijo

43 učbenikov za dvojezične šole na Koroškem ima Mohorjeva v svojem založniškem programu. Trije učbeniki so bili sedaj sprejeti tudi v program šolskih knjig za Slovenijo. To so „Slišim, vidim, pišem“ za osnovne šole ter „Gospodarsko poslovanje I in II“ za trgovske akademije oz. trgovske šole.

Že ob prvem uradnem obisku tedanjega slovenskega ministra za šolstvo Petra Venclja na Dunaju novembra 1990 je bila Mohorjeva založba, ki že desetletja uspešno zalaga slovenske učbenike, vključena v meddržavne razgovore o sodelovanju med Dunajem in Ljubljano na šolskem področju. Ob povratnem obisku ministra Scholtna v Ljubljani letos vigredi pa so bili sprejeti prvi konkretni dogovori. Slovenski šolski sistem naj bi se močno naslanjal na avstrijskega. Avstrija pa naj bi pri preobrazbi nudila strokovno pomoč. Mohorjeva založba je prispevala svoje

s tem, da je založila učbenike, ki se uporabljajo tako na trgovski akademiji v Celovcu in višji gospodarski šoli v Št. Petru, kakor tudi na gospodarskih šolah v Sloveniji.

Na predstavitvi učbenikov je bilo poudarjeno, da se s tem odpira Sloveniji zapadni gospodarski sistem, saj sta učbenika prirejen prevod nemških učbenikov, ki se uporabljajo na avstrijskih gospodarskih šolah in trgovskih akademijah. Vzoredno s tem je Slovenija ustanovila tudi dve poizkusni šoli po vzorcu avstrijske trgovske akademije. Stroški za izdajo učbenikov za gospo-

darske šole in trgovske akademije znašajo nad milijon šilingov, projekt pa so podprli avstrijsko ministrstvo za pouk in številne javne ustanove in privatni sponzorji. Glavni sponzor je Kärntner Sparkasse, ki ustanavlja svojo podružnico v Ljubljani. Mohorjeva založba, ki bo svoj program za Slovenijo še razširila, upa, da bo s tem sodelovanjem lahko premostila sedanje težave pri zalaganju učbenikov, saj bodo naklade bistveno višje kot v preteklih letih, ko so se Mohorjeve šolske knjige uporabljale samo na dvojezičnih šolah na Koroškem.

Svoj program pa je v prostorih Mohorjeve v Ljubljani predstavil tudi avstrijski klub za mladinske knjige (Buchclub der Jugend). Cilj kluba je, da z ustreznimi programi in pripomočki vzpodbuja šolsko mladino k branju. V sode-

lovanju z Mohorjevo je klub opremil 35 šol v Sloveniji s svojimi knjigami in pripomočki. Kot je dejal poslovodja kluba Robert Machacek, želi klub v sodelovanju z Mohorjevo svojo dejavnost v Sloveniji še razširiti, v svoj program pa želijo sprejeti tudi slovenske mladinske knjige. Kot prva bo v program kluba sprejeta knjiga Martin Krpan, ki bo v naslednjih tednih izšla v Mohorjevi založbi.

Novinarjem pa je predstavil dr. Pavle Apovnik tudi nemško-slovenski slovar pravnega in ekonomskega jezika, ki je prav sedaj ob preuredbi slovenskega gospodarstva postal neobhodno potreben za vsako podjetje. V pripravi pa je tudi že slovensko-nemški slovar, ki bo za slovensko gospodarstvo še večjega pomena.

Razstava „Shapes and positions“ (oblike in pozicije) in otvoritev umetniške dvorane

Dolgo se je na Koroškem govorilo o mednarodnem umetniškem centru. Helmut Ritter, založnik in lastnik tiskarne, je v Celovcu uresničil, kar si niti Dežela ni upala.

V petek, 11. 9. 1992, je bilo odprtje umetnostne dvorane; poleg koroških obiskovalcev se je zbralo tudi mnogo dunajske publike, predvsem galeristi, kritiki in umetniki. Že odprtje samo je ustvarilo vzdušje, kakršnega verjetno organizator pričakuje tudi v prihodnje. Obiskovalci nekaj ur niso imeli občutka, da so v Celovcu, še manj na celovski periferiji. Popoldne so se pogovarjali odgovorna arhitekt, organizator razstave, založnik ter galeristka o stavi in načrtu, o konceptu prve razstave in o prihodnjih projektih.

Koncept poslopja je načrtoval hamburški arhitekt Franz Erhard Walther, pri izvedbi je sodeloval graški biro arhitekta Güntherja Domeniga. Združitev založbe in tiskarne z razstavnimi prostori v enem posloplju je bila od samega začetka želja Helmuta Ritterja. V načrtu je štirikrat večji kompleks, ki ga bo mogoče izvesti šele sčasoma, seveda v glavnem zaradi finančnih razlogov. Stroški so znašali do sedaj pribl. 30 milijonov šilingov, tako Dežela kot Mesto sta prispevala po 4,5 mio. šilingov. Začasno obsega stavba 1934 m² površine; 460 m² je velika razstavna dvorana. To so dimenzije razstavnega prostora, ki jih na Koroškem ni uspela uresničiti še no-

beno privatna iniciativa. Stavba sama na sebi se zdi zelo jasna, ker prevladujejo ravne črte: pomen pa so arhitekti polagali še posebej na luč. Odvisno od višine sonca, dnevnega časa in strani neba se spreminja svetlobni učinek. Vse to pospešuje tope, medle in zrcalne površine oken. Razstavni prostor je predviden za razstavljanje umetnin raznih umetnostnih dob, ne zgolj za sodobne, reducirane, tridimenzionalne objekte, kot jih vidimo na otvoritveni razstavi. V uvodnih besedah kataloga k razstavi pravita Helmut Ritter in Veit Loers (direktor muzeja Fredericianum v Kasslu), da potrebuje vsak izmed nas stanovanje, v katerem lahko dostojanstveno živi. Ker so omejene razmere bivanja, je potrebno uvideti, da je tudi razstava našla svojo naravno mejo.

Dvorana bo služila ne le razstavam, ampak tudi koncertom, literarnim in gledališkim predstavam. Na leto bo mogoče videti dve velerazstavi, Deželi Koroški pa bo na voljo dvorana dva meseca na leto. Mesto Celovec, ki je imelo enako možnost najeti dvorano, je konec koncev to možnost odklonilo. Podjetje Ritter bo financiralo razstave v glavnem s prodajo razstavljenih del; sčasoma si želi galerija ustvariti stalno zbirko, ki

jo bo mogoče občudovati v nadaljnjih načrtovanih poslopljih. Težišča galerije bodo ameriška umetnost šestdesetih in sedemdesetih let ter aktualna mednarodna umetnost najmlajše generacije.

V otvoritveni razstavi „Shapes and Positions“ (oblike in pozicije) je polagal organizator Veit Loers pomen na posebne prostorske razmere in je tako skušal prilagoditi objekte notranjosti. Niso razstavljene običajne slike, temveč objekti in formacije, ki delujejo s sredstvi, kot so to ravnina, format in material. Vsem razstavljenim delom je skupna reduciranost in elementarnost, tako v barvi kot v obliki. Razstavljeni so v glavnem objekti ameriških in nemških umetnikov; sodelujejo Carl Andre, Dan Flavin, Donald Judd, Imi Knoebel, Richard Long, Robert Mangold, Gerhard Richter, Robert Ryman in Franz Erhard Walther.

Gotovo je Celovec neobičajen kraj za vrhunsko, svetovno znano sodobno umetnost, kajti povsem financiranje takih projektov potrebuje vsote, ki jih skorajda ni več mogoče doumeti. Prvi korak je storjen, sedaj pa napeto pričakujemo, kako bo uspel poskus prenesti v Celovec internacionalnega zraka.

Umetniško dvorano lahko najdete v Hermann-Gmeiner-Straße, nasproti trgovine za notranjo opremo „Kika“. Razstava je odprta do 30. januarja 1993, od ponedeljka do petka od 11. do 18. ure ali po telefonskem dogovoru.

RE.JA

Razstava Drava-sivo-lepo se je udeležil tudi slovenski umetnik Karli Vouk.

V Rozalijini jami odkrili "lourdske žarke"

V Rozalijini jami na sv. Hemi je bavarski znanstvenik dipl. inž. E. W. Heiner odkril enake pozitivne žarke, kot v Marijini votlini v Lourdu. Na peti stopnici pred kapelo je dipl. ing. Heiner z biotenzorjem odkril žarke, ki ugodno uplivajo na človeško zdravje.

Župan Albert Sadjak je Našemu tedniku pokazal, kje je znanstvenik E. W. Heiner odkril koncentracijo "lourdske žarke". Foto: Fera

Piše Silvo Kumer

Že v stoletja starih zgodovinskih arhivih pišejo o zdravilni vodi v jami na sv. Hemi. Tudi prebivalci Podjune so tej vodi že od nekdaj pripisovali zdravilno moč. Lani se je bavarski diplomirani inženier E. W. Heiner celotnemu fenomenu znanstveno posvetil in prišel do senzacionalnega zaključka: na peti stopnici v jami je izmeril enake pozitivne žarke, kot jih poznajo v lourdski jami na Francoskem.

Dipl. ing. Heiner je dejal, da je njegov biotenzor na levi strani pete stopnice v jami našel najbolj intenzivno pozitivno izžarevanje. Heiner: "Na levi strani sem ugotovil desnopolarizirano izžarevanje. Če se sensibilen človek za nekaj minut postavi na to mesto, bo občutil, da se energija pretaka skozi njegovo telo in se z njo napolni.

Dipl. inž. Heiner je prepričan, da pozitivni žarki kompenzirajo in izpodrinejo negativne; to pa lahko pomeni olajšavo pri marsikateri bolezni. Pripoveduje se, da naj bi v preteklosti že pogosto prišlo do "čudežnega" zdravljenja, ki pa je za dipl. inž. Heinerja čisto naravno

razložljivo. Tudi voda, ki teče čez področje izžarevanja, je napolnjeno z žarki - podobno kot v Lourdu. "Iz tega razloga je ta voda pravitako lahko zdravilna," trdi bavarski znanstvenik.

To vodo ljudje pijejo in si z njo umivajo tudi oči. "Posebnost te vode je," trdi globaški župan Albert Sadjak, "da ima pozimi in poleti isto temperaturo, kar je precej nenavadno." Če jo shraniš v posodi, je tudi po mesecih še bistra, kar navadna voda ni. V zadnjem času so na Hemi opazili številne romarje, ki so odnesli cele steklenice te zdravilne vode, domačini pa so jo že od nekdaj nosili domov.

O zdravilni moči vode v Rozalijini jami piše tudi dunajski znanstvenik prof. dipl. inž. Reinhold Klaus, ki je izvedel na gori radiestezijska raziskovanja. Klaus piše, da je na tleh jame možno zaznati nadpovprečno visoke "radiestezijske žarke po Bovisu", ki jih je izmeril s t.i. biometrom. Klaus meni, da je razlog temu lahko tudi kakšna čudežna rešitev, o kateri je govora v številnih ljudskih pripovedih.

O teh odkritjih je razpravjal v globaški občini tudi že pristojni odbor in sklenil postaviti posebno tablo, ki bo opozarjala na posebnost v jami. Tekst na bi bil naslednji: "Dies ist ein Ort der Kraft" (To je kraj moči). Nedvomno bo Občina Globasnica skušala to posebnost tudi turistično izkoristiti, saj bi lahko "globaški lourdske žarke" dolgoročno pomenili tudi dodatno turistično poživitev občine.

Tudi voda izžareva pozitivne žarke

Globaški gastronomi na vsak način globoko verujejo v domači "lourdske čudeže" na Hemi in upajo, da bodo podobno verovali tudi romarski turisti. Morda bi vsem pomagalo!

V nedeljo, 20. 9. 1992: ROZALSKO ŽEGNANJE

Domači gostilničarji in obrtniki Vas prisrčno vabijo na tradicionalno Rozalsko žegnanje.

Postregli Vam bodo z izbranimi jedmi in osvežujočo pijačo.

Rozina in Albert
Smrečnik
gostilna
ŠOŠTAR

**Ernst
Wölbl**
mesarija

CAFE
KORDITOREI

KLAUSFURT
10. OKTOBERSTR. 20a/25
TELEFON 55636

se veseli
Vašega obiska na
Rozalskem žegnanju

**Manfred
Greiner**
pekarna

**Štefan
Stefitz**
mesarija

GOSTIŠČE
JUENNA
ČEPIČE
telefon
04230/271

Ob priliki Rozalskega
žegnanja obiščite tudi

**OBČINSKI
MUZEJ**
v Globasnici.

Odprto od 9. do 12. ure
in od 13. do 17. ure

Za
ROZALSKO ŽEGNANJE
se oglasite pri
ŠTEKLU
v Globasnici
na kosilo!

Zadnje rozalsko žegnanje ?

Med posestnikom parkirišča pod sv. Hemo gospodom Lorencem Scheinom p.d. Gradišnikom, oz. njegovim sinom Jožefom (ki je prevzel posest) ter Občino Globasnico je prišlo do precejšnjih nesoglasij.

Gospod Schein pravi, da mu pristaja iz pogodbe med rajnim Gradišnikom in Občino Globasnico lastno lovišče. Župan Albert Sadjak pa pravi, da bi rad izpolnil pogodbo, toda zakon zahteva, da mora imeti lastno lovišče velikost vsaj 115 ha, Schein pa ima "samo" 92 ha. Okrajno glavarstvo Velikovec zato ni dalo dovoljenja za Scheinovo lastno lovišče.

Gospod Schein vidi v tem veliko krivico in je odgovoril tako, da med letom ne nudi več parkirišča pod izkopaninami na Hemi. Le za letošnje "žegnanje" je odstranil plot. V celotno zadevo se je vključil tudi dekan Peter Sticker, ki je najavil, da bo pod temi pogoji letos zadnje žegnanje na Hemi.

O nastanku Rozalijene jame

Ljudsko izročilo pozna mnogo pripovedi o nastanku rozalske jame. Tako si npr. ljudje pripovedujejo, da naj bi v jamo nekoč padla dekla z imenom Rozalia, ki pa je na čudežen način ostala pri življenju. Podobnih verzij je še nekaj.

Iz zgodovinskih virov pa je razvidno, da so rozalsko jamo častili kot sveti kraj iz verskih razlogov, namreč v čast svete Rozalije, ki je zaščitnica proti kugi. Novembra leta 1680 so se župnije Dobrla vas, Škocijan, Kamen, Št. Vid, Galicija, Žitara vas, Železna Kapla in Globasnica zaobljubile, da bodo v čast Rozaliji - zaščitnici proti kugi zgradile v jami kapelo, če bodo omenjeni kraji obvarovani pred črno smrtjo.

Zaobljuba je bila uspešna, omenjenih krajev kuga ni zajela. 4. septembra (na praznik sv. Heme) leta 1681 so potem slavnostno blagoslovili kapelo.

Prišlo je okrog 1000 vernikov, katere je v procesijah pripeljalo 23 duhovnikov.

Slavnostna pojedina je nato sledila na kmetiji tedanjega mežnarja, p.d. Gradišnika. Ze leta 1669 pa je superior dobrolskega samostana Andreas Olipitz dal v Mariboru izdelati sedem čevljev dolg kamnit kip sv. Rozalije, katerega so z velikim trudom spravili skozi odprino v jamo.

Današnja kapela je bila postavljena leta 1926; kip sv. Rozalije je leto pozneje izdelal kipar Hans Planger po nekem modelu iz mavca, delu umetnika Suitberta Lobisserja.

Že v času pokristjanjevanja Koroške je bila na gori sv. Heme cerkev in škofijski sedež. V letu 1498 so zgradili novo cerkev, ki so jo blagoslovili leta 1519.

Kdo je bila sv. Hema ?

Sv. Hema je zaščitnica proti kugi. 18 let je živela kot samotarka na gori Monte Pellegrino pri Palermu v Italiji in tam 4. septembra leta 1160 umrla. Njeno še ne iztrohnjeno truplo so pripeljal v času kuge leta 1624 v Palermo na Sicilijo, kjer je nato kuga izginila. Od tedaj naprej so zaščitnico proti kugi še posebej častili.

Artikel 1**NAME, ANSCHRIFT UND WIRKUNGSBEREICH**

Der Name der Partei lautet „ENOTNA LISTA - EINHEITSLISTE (EL)“. Der Sitz der Partei ist in Celovec/Klagenfurt, der Wirkungsbereich ist die Republik Österreich.

Artikel 2**GRUNDSÄTZE DER EL**

Die EL vertritt die Interessen der österreichischen Bevölkerung aller Nationalitäten und setzt sich ein für ein friedliches Zusammenleben zwischen der deutschsprachigen Bevölkerung und den anderen Volksguppen, für die Gleichberechtigung der Volksguppen in Österreich sowie für Bedingungen, denen zufolge der Bestand und die allseitige Entwicklung der Volksguppen möglich ist.

Die EL bekennt sich zu den Grundsätzen der Demokratie und des friedlichen Zusammenlebens zwischen den Staaten, Völkern und Volksguppen.

Die EL setzt sich ein für wirkungsvollen Umweltschutz, soziale Gerechtigkeit und solidarische Hilfe den Schwachen und Benachteiligten, für die Abschaffung von Privilegien und die Gleichberechtigung der Frauen in allen Bereichen des gesellschaftlichen Lebens.

Die EL kandidiert bei Wahlen zu allen Vertretungskörpern und Ständevertretungen selbständig oder als autonomer Partner gemeinsam mit demokratischen Parteien bzw. Bewegungen.

Die EL kooperiert mit Parteien anderer Volksguppen in Europa, deren Ziele mit den Zielen der EL übereinstimmen und beteiligt sich zu diesem Zweck an internationalen Bewegungen.

Artikel 3**FINANZIELLE MITTEL**

Die EL finanziert ihre Tätigkeit:

1. durch Mitgliedsbeiträge
2. durch Beiträge von Mandatären, die auf den EL-Listen, bzw. auf Listen, die die EL auf Gemeinde-, Landes- oder Bundesebene unterstützt, gewählt wurden;
3. durch Subventionen aus öffentlichen Mitteln;
4. aus den Erlösen von Veranstaltungen und Sammlungen;
5. durch Spenden, Geschenke, Erbschaften und Vermächtnisse.

Artikel 4**EINSICHT IN DIE VERMÖGENSVERHÄLTNISSE**

Politische Mandatare und Berufsfunktionäre der EL müssen Einblick in ihre Vermögensverhältnisse mittels einer schriftlichen Erklärung gewähren, welche dem Vorstand der EL vorzulegen ist. Jedes Mitglied hat das Recht, in diese Erklärung Einsicht zu nehmen.

Artikel 5**MITGLIEDSCHAFT**

1. Mitglieder der EL können physische Personen werden, die sich zu den Grundsätzen der EL bekennen und regelmäßig den Mitgliedsbeitrag bezahlen. Für den Beitritt zur EL ist eine schriftliche Beitrittserklärung notwendig. Über die Aufnahme von Mitglie-

dem entscheidet endgültig der Vorstand. Die Mitgliedschaft beginnt mit dem entsprechenden Beschluss des Vorstandes und mit der Einzahlung des Mitgliedsbeitrages. Den Mitgliedsbeitrag bestimmt die Landesversammlung der EL.

2. Die Landesversammlung kann auf Vorschlag des Vorstandes Personen mit besonderen Verdiensten für die EL zu Ehrenmitgliedern ernennen.

3. Die Mitgliedschaft endet

- a) durch die schriftliche Austrittserklärung;
- b) durch den Tod;
- c) durch den Ausschluss;
- d) durch Streichung aus dem Mitgliedsverzeichnis.

4. Über den Ausschluss eines Mitgliedes entscheidet der Vorstand. Der Ausschluss ist im Falle des Wirkens gegen die Ziele und den Zweck der EL möglich. Gegen den Ausschluss ist eine Berufung beim Schiedsgericht zulässig. Die Berufungsfrist beträgt einen Monat ab Aushändigung des Ausschlussbescheides. Bis zur rechtskräftigen Entscheidung des Schiedsgerichtes über die Berufung ruht die Mitgliedschaft.

Artikel 6**RECHTE UND PFLICHTEN DER MITGLIEDER**

1. Die Mitglieder haben das Recht, sich an allen Veranstaltungen der EL zu beteiligen und ihrer Institutionen zu bedienen. Jedes Mitglied hat das Recht auf Schutz und Unterstützung durch die EL, falls er in seinen persönlichen Interessen als öffentlicher Funktionär bedroht ist oder wenn die Interessen der österreichischen Volksguppen bedroht sind. Jedes Mitglied hat das Recht in die Sitzungsprotokolle der EL-Organen Einsicht zu nehmen. Das Stimmrecht in den Landesversammlungen sowie das aktive und passive Wahlrecht haben nur die ordentlichen Mitglieder.

2. Die Ehrenmitglieder haben das Stimmrecht in den Landesversammlungen und das aktive Wahlrecht.

3. Die Mitglieder sind verpflichtet, die EL nach ihren Möglichkeiten zu unterstützen und alles, was dem Ansehen und Zweck der Partei schaden könnte, zu unterlassen; sie müssen die Satzung und Beschlüsse der Parteiorgane beachten und pünktlich eine eventuelle Beitrittsgebühr und den Mitgliedsbeitrag bezahlen.

Artikel 7**ORGANE DER EL**

Die Organe der EL sind:

1. die Landesversammlung
2. die Landesleitung
3. der Landesvorstand
4. der Aufsichtsrat
5. das Schiedsgericht.

In den Organen der EL sollen die Frauen grundsätzlich im gleichen Maße wie Männer vertreten sein.

Jedes EL-Organ beschließt für seinen Arbeitskreis eine Geschäftsordnung. Die Geschäftsordnungen müssen von der EL-Landesversammlung genehmigt werden.

Artikel 8**LANDESVERSAMMLUNG**

1. Die Landesversammlung ist das oberste Organ. Die Landesleitung be-

ruft die ordentliche Landesversammlung jede zwei Jahre ein. Die Einberufungsfrist beträgt drei Wochen vor dem Tag der Landesversammlung.

2. Die Landesleitung kann auch eine außerordentliche Landesversammlung einberufen. Die Landesleitung muß eine außerordentliche Landesversammlung einberufen, wenn dies der Vorstand verlangt oder ein Drittel der Mitglieder mit einer schriftlichen Eingabe und einem Vorschlag für die Tagesordnung, adressiert an die Landesleitung. In diesem Fall beträgt die Frist für die Einberufung der außerordentlichen Landesversammlung einen Monat ab Einlangen des schriftlichen Antrages der Mitglieder.

3. Für die Landesversammlung der EL müssen schriftliche Einladungen

dierten;

3. faßt Beschlüsse über Anträge, welche von EL-Organen und EL-Mitgliedern an die Landesversammlung gerichtet wurden;
4. faßt Beschlüsse über die Gründung von EL-Sektionen;
5. bestimmt die Höhe des Mitgliedsbeitrages;
6. faßt Beschlüsse über Geschäftsordnung der Ortsausschüsse (Gemeindefraktionen) und Bezirksausschüsse der EL;
7. genehmigt die Geschäftsordnung des Vorstandes, Aufsichtsrates und der Organe der EL-Sektionen;
8. beschließt die Entlastung des Vorstandes und des Aufsichtsrates;
9. wählt den Vorstand und Aufsichtsrat der EL;

PRAVILA „ENOTNE LISTE“

Objavljamo pravila „ENOTNE LISTE“ v nemškem preker to zahteva avstrijsko ministrstvo za notranje zadeve

ausgesendet werden. Die Anträge für die Landesversammlung der EL - einschließlich der Anträge für die Wahl der EL-Organen - müssen schriftlich an die Landesleitung adressiert sein, so daß sie spätestens fünf Tage vor der Landesversammlung einlangen. Jene Vorschläge, die später einlangen, werden nur dann behandelt, wenn sie die Landesleitung annimmt und sie der Landesversammlung vorlegt, oder wenn die Landesversammlung deren Behandlung mit einfacher Stimmenmehrheit beschließt.

4. In der Landesversammlung haben das Wahlrecht folgende Teilnehmer:

1. Die Delegierten individueller Mitglieder gemäß Artikel 5;
2. Die Delegierten der EL-Sektionen;
3. von der EL kandidierte Gemeinderäte und deren Stellvertreter, Ständevertreter und Abgeordnete zum Landtag und Nationalrat;
4. Mitglieder des Vorstandes und Aufsichtsrates der EL, ausgenommen, wenn über deren Entlastung abgestimmt wird.

5. Die individuellen Mitglieder gemäß Artikel 5 Punkt 1 wählen die Delegierten für die Landesversammlung auf den EL-Ortsversammlungen; dies in der Weise, daß ein Delegierter/eine Delegierte je 30 Mitglieder vertritt. Die Sektionen der EL, einschließlich der Jungen EL, nennen für die Landesversammlung je 5 Delegierte.

Artikel 9**AUFGABEN DER LANDESVERSAMMLUNG**

Die Landesversammlung der EL

1. faßt Beschlüsse über Grundsätze und Ziele der Tätigkeit der EL;
2. faßt Beschlüsse über Arbeitsberichte des Vorstandes, des Sekretariates, der Sektionen und des Aufsichtsrates sowie jener Abgeordneten, welche für die EL auf Bundes- und Landesebene kandi-

diert werden. Die Anträge für die Landesversammlung der EL - einschließlich der Anträge für die Wahl der EL-Organen - müssen schriftlich an die Landesleitung adressiert sein, so daß sie spätestens fünf Tage vor der Landesversammlung einlangen. Jene Vorschläge, die später einlangen, werden nur dann behandelt, wenn sie die Landesleitung annimmt und sie der Landesversammlung vorlegt, oder wenn die Landesversammlung deren Behandlung mit einfacher Stimmenmehrheit beschließt.

4. In der Landesversammlung haben das Wahlrecht folgende Teilnehmer:

1. Die Delegierten individueller Mitglieder gemäß Artikel 5;
2. Die Delegierten der EL-Sektionen;
3. von der EL kandidierte Gemeinderäte und deren Stellvertreter, Ständevertreter und Abgeordnete zum Landtag und Nationalrat;
4. Mitglieder des Vorstandes und Aufsichtsrates der EL, ausgenommen, wenn über deren Entlastung abgestimmt wird.

Artikel 10**BESCHLUSSFASSUNG UND WAHLEN BEI DER EL LANDESVERSAMMLUNG**

1. Die Landesversammlung wählt ihren Vorsitzenden aus den Reihen der anwesenden Delegierten.

2. Gültige Beschlüsse - einschließlich nach Artikel 8, Abs. 3 - werden von der Landesversammlung nur im Rahmen der Tagesordnung angenommen.

3. Die Landesversammlung ist beschlußfähig, wenn mindestens die Hälfte der Delegierten anwesend ist. Falls die Landesversammlung zur vorgegebenen Zeit nicht beschlußfähig ist, findet die Landesversammlung - mit derselben Tagesordnung - eine halbe Stunde später statt, ohne Rücksicht auf die Zahl der anwesenden

Teilnehmer.

4. Die Beschlußfassung erfolgt durch Handaufheben, auf Antrag eines Drittels der anwesenden Delegierten jedoch geheim mittels Abstimmungszettel.

Für die Gültigkeit von Beschlüssen ist die einfache Mehrheit an abgegebenen gültigen Stimmen erforderlich. Für Beschlüsse in Angelegenheiten bezüglich Artikel 9 Punkt 15 und 16 dieser Satzung ist eine Zweidrittelmehrheit der abgegebenen gültigen Stimmen erforderlich.

5. Die Landesversammlung wählt den Obmann gesondert. Für die restlichen Mitglieder des Vorstandes und für den Aufsichtsrat gilt das Listenwahlrecht.

- a) Die Wahlen des Vorstandes und

anschlages.

3. Die Landesleitung ist beschlußfähig, wenn mindestens die Hälfte ihrer Mitglieder anwesend ist. Die Beschlüsse erfolgen mit einfacher Stimmenmehrheit.

4. Die Sitzungen der Landesleitung leitet der Obmann der EL oder dessen Stellvertreter.

5. Die Sitzungen der Landesleitung werden vom Obmann und vom Landessekretär schriftlich mindestens vier Tage vor dem Sitzungstag einberufen. Der Obmann und der Landessekretär müssen die Sitzung der Landesleitung innerhalb von 14 Tagen einberufen, wenn dies der Landesvorstand, eine der im Landesvorstand vertretenen Sektionen oder ein Ortsausschuß verlangen.

Artikel 12**LANDES-VORSTAND**

1. Die Landesversammlung wählt den Landesvorstand für die Dauer von vier Jahren.

Der Vorstand besteht aus 9 Mitgliedern und zwar: dem Obmann, 1. und 2. Obmannstellvertreter, dem Landessekretär und dessen Stellvertreter, dem Finanzreferenten und dessen Stellvertreter und aus zwei weiteren Mitgliedern.

Der Vorstand kann den Sekretariatsleiter kooptieren, jedoch hat dieser im Vorstand kein Stimmrecht. Die Sektionen der EL inklusive der Jungen EL sollen im Vorstand entsprechend vertreten sein.

2. Der Vorstand leitet die organisatorischen und verwaltungstechnischen Angelegenheiten der EL. Er ist das ausführende Organ der Landesversammlung und der Landesleitung und erledigt alle Angelegenheiten, mit welchen er von der Landesversammlung und Landesleitung betraut wird, ferner alle jene Angelegenheiten, die naturgemäß zum Wirkungsbereich des Vorstandes zählen und nicht den anderen EL-Organen vorbehalten sind. Der Vorstand ist für seine Tätigkeit der Landesleitung verantwortlich.

3. Nach außen wird die EL vertreten vom Obmann und Landessekretär, in deren Verhinderungsfall von deren Stellvertretern. Bei Gefahr in Verzug, haben der Obmann und der Landessekretär das Recht, selbständig und auf eigene Verantwortung zu entscheiden; dies auch in Angelegenheiten, die in den Wirkungsbereich des Vorstandes oder der Landesleitung fallen. Solche Entscheidungen müssen den zuständigen EL-Organen zur nachträglichen Genehmigung vorgelegt werden.

4. Für besondere Aufgaben kann der Vorstand aus seiner Mitte oder aus den Reihen der Landesversamm-

Aufsichtsrates werden auf Grundlage von schriftlichen Listen - Vorschlägen durchgeführt, wobei man auf der Liste den vollständigen Vorstand beziehungsweise Aufsichtsrat und die einzelnen Funktionen anführen muß.

b) Zuerst wird über den Vorschlag des Vorstandes abgestimmt. Über eventuelle weitere Anträge wird in alphabetischer Reihenfolge abgestimmt, wobei der Anfangsbuchstabe jenes Namens, der an erster Stelle steht, berücksichtigt wird.

Artikel 11**LANDESLEITUNG**

1. Die Landesleitung der EL setzt sich zusammen aus

- a) dem Vorstand der EL;
- b) den Vorsitzenden der Ortsausschüsse gemäß Artikel 19 Absatz 5;
- c) je zwei Vertretern der EL-Sektionen gemäß Artikel 20 und der Jungen EL;
- d) zwei Vertretern der Politischen-Verwaltungsakademie,
- e) dem Sekretariatsleiter, dieser hat jedoch in der Landesleitung kein Stimmrecht.

2. Die Landesleitung ist in der Zeit zwischen den Landesversammlungen das höchste Organ der EL und ist der Landesversammlung verantwortlich. Die Landesleitung entscheidet über politische Fragen, welche in ihrer Bedeutung den Wirkungsbereich des Vorstandes bzw. der EL-Sektionen überschreiten, und beschließt den Finanzplan (Kostenvoranschlag) für das nächste Jahr. Wenn der Kostenvoranschlag nicht rechtzeitig beschlossen werden kann, gilt für das nächste Jahr ein Budgetprovisorium und zwar in dem Sinne, daß monatlich höchstens ein Zwölftel der vorjährigen Budgetposten verwendet werden dürfen. Dieses Budgetprovisorium gilt bis zur Annahme des neuen Kostenvor-

lungsdelegierten einstweilige Sonderausschüsse ernennen. Diese Ausschüsse sind zuständig für die ihnen zugewiesenen Sonderaufgaben und sind dem Vorstand verantwortlich. Die Sonderausschüsse beenden ihre Tätigkeit, sobald sie die ihnen anvertrauten Aufgaben erfüllt haben.

Artikel 13**AUFGABEN DES VORSTANDES**

Außer den im Artikel 12 angeführten Aufgaben, gehört zur Tätigkeit des Vorstandes insbesondere noch

1. die Durchführung der Beschlüsse der Landesversammlung;
2. die Vorbereitung der Landesversammlungen der EL;
3. die Leitung und Kontrolle der Sekretariatstätigkeit;
4. die Beschlußfassung über die Aufnahme von Mitgliedern;
5. die Antragstellung an die Landesversammlung bezüglich Ernennung von Ehrenmitgliedern,
6. die Streichung der Mitglieder aus dem Mitgliedsverzeichnis wegen Nichtbezahlung des Mitgliedsbeitrages;
7. die Beschließung über Ausschüsse von Mitgliedern.

Artikel 14**GESCHÄFTSFÜHRUNG DES VORSTANDES**

Der Vorstand faßt seine Beschlüsse in Sitzungen, in welchen der Obmann oder einer der Obmannstellvertreter und noch mindestens vier weitere Vorstandsmitglieder anwesend sein müssen. Die Beschlußfassung erfolgt mit einfacher Stimmenmehrheit.

Artikel 15**ZEICHNUNG**

Rechtsgültig zeichnen für die EL der Obmann und der Landessekretär beziehungsweise ihre Stellvertreter.

Artikel 16**SEKRETARIAT**

Organisations- und Büroarbeiten der EL werden - nach den Richtlinien und den Weisungen des Landessekretärs - vom Sekretariat durchgeführt. Der Landessekretär ist für die Geschäftsführung des Sekretariates dem Vorstand gegenüber verantwortlich und hat bezüglich der laufenden Geschäftstätigkeiten das Recht, selbst zu zeichnen.

Artikel 17**AUFSICHTSRAT**

1. Der Aufsichtsrat besteht aus drei Mitgliedern, welche von der Landesversammlung für die Dauer von vier Jahren gewählt werden. Der Aufsichtsrat wählt aus seiner Mitte den Vorsitzenden. Stellvertretende Aufsichtsratsmitglieder können auch von der Landesversammlung gewählt werden.

2. Der Aufsichtsrat kontrolliert die Tätigkeit des Vorstandes zwischen den Landesversammlungen und kontrolliert ständig die Finanzgebarung der EL hinsichtlich Rechnungsmäßigkeit, Zweckmäßigkeit und Wirtschaftlichkeit.

3. Der Aufsichtsrat berichtet über seine Tätigkeit der Landesversammlung, schlägt dieser die Entlastung des Vorstandes vor, wenn er feststellt, daß der Vorstand seine Tätigkeit

ordnungsgemäß durchführte.

4. Die Beschlüsse des Aufsichtsrates sind rechtsgültig, wenn alle seine drei Mitglieder bzw. deren Stellvertreter anwesend sind und wenn mindestens zwei Mitglieder für den Beschluß gestimmt haben.

5. Die Mitglieder des Aufsichtsrates können nicht gleichzeitig Mitglieder des Vorstandes sein, haben jedoch das Recht, an allen Sitzungen des Vorstandes, ohne Stimmrecht, teilzunehmen.

Artikel 18**SCHIEDSGERICHT**

1. Das Schiedsgericht entscheidet über Streitfälle, welche aus der Mitgliedschaftszugehörigkeit zur EL entstehen. Jede Partei wählt je zwei Schiedsrichter aus den Reihen der Delegierten der letzten Landesversammlung; diese wählen dann einen fünften als Vorsitzenden des Schiedsgerichtes. Falls die einvernehmliche Wahl des Vorsitzenden nicht möglich ist, wird dieser von der Landesleitung ernannt.

2. Das Schiedsgericht entscheidet bei Anwesenheit aller Mitglieder mit einfacher Stimmenmehrheit. Die Beschlüsse des Schiedsgerichtes sind endgültig.

Artikel 19**ORTSLISTEN DER EL**

(1) Mitglieder der EL im Gebiet einer Gemeinde sind in der EL-Ortsliste zusammengefaßt. In der Regel tragen die Ortslisten den Namen Enotna lista/Einheitsliste und den Namen der jeweiligen Gemeinde.

2. Jede EL-Ortsliste hat ihren Ortsausschuß. Dieser setzt sich zusammen aus den ersten sieben Kandidaten der Ortsliste bei den letzten Gemeinderatswahlen und aus weiteren zwei Fraktionsvertretern. Vorsitzender des Ortsausschusses ist der erste Kandidat der Ortsliste bei den letzten Gemeinderatswahlen. Im Falle, daß die EL-Ortsliste bei den letzten Gemeinderatswahlen keinen Wahlvorschlag eingebracht hat, wird der Ortsausschuß von der EL-Ortsversammlung gewählt.

3. Jeder Ortsausschuß muß mindestens einmal im Jahr die Ortsversammlung der EL-Mitglieder einberufen und ihr seinen Arbeitsbericht sowie jenen der EL-Gemeinderatsmitglieder vorlegen. Vor jeder Gemeinderatswahl und EL-Landesversammlung ist die Einberufung der Ortsversammlung der EL-Mitglieder verpflichtend.

4. Die Ortsversammlung der EL-Mitglieder wählt die Kandidaten der EL-Ortsliste für die Gemeinderatswahlen und die Delegierten der EL-Ortsliste für die Landesversammlung. Die Ortsversammlung beschließt der Arbeitsbericht des EL-Ortsausschusses und dessen Entlastung.

5. Die Art der Geschäftsführung der Ortsausschüsse bestimmt eine Geschäftsordnung. Die Geschäftsordnung kann auch die Gründung von Gebietsausschüssen vorsehen. Die Gebietsausschüsse sollen in einem Gebiet die Tätigkeit der EL Ortslisten koordinieren.

(nadaljevanje na strani 20)

Artikel 20

SEKTIONEN DER EL

1. Die Mitglieder der EL haben das Recht, auf fachlicher bzw. Interessens-Ebene EL-Sektionen zu gründen. Über die Gründung der EL-Sektionen entscheidet die Landesversammlung.

2. Die EL Sektionen haben das Recht auf eigene Namen und eigene Satzungen, welche jedoch in Einklang mit den EL Satzungen stehen müssen. Die Satzungen der EL-Sektionen sind erst gültig, wenn sie von der Landesversammlung genehmigt wurden.

Artikel 21

JUNGE EL

1. Die Junge EL vereinigt die Mitglieder bis zum 35. Lebensjahr.

2. Die Junge EL hat eigene Satzungen, welche jedoch in Einklang mit den Satzungen der EL stehen müssen.

3. Die Junge EL soll entsprechend in allen Organen der EL inklusive der Orts- und Bezirksausschüsse vertreten sein.

Artikel 22

POLITISCHE VERWALTUNGS-AKADEMIE

Die Bildungstätigkeit der EL übt die Politische Verwaltungsakademie (PUAK) aus. Die Gründung der Politischen Verwaltungsakademie erfolgt auf der Grundlage des Vereinsgesetzes.

Das allgemeine Ziel der Politischen Verwaltungsakademie (PUAK) ist es, die gesellschaftspolitische Bildung unter den Volksgruppen zu verbreiten und zu festigen, die politische Information in der slowenischen Volksgruppe zu fördern und deren Angehörigen bei der Ausübung ihrer gesellschaftspolitischen Tätigkeit zu unterstützen.

Insbesondere hat die PUAK die Aufgabe, den Mandataren der Volksgruppe, ihren Stellvertretern, den Kandidaten und anderen Interessierten gesellschaftspolitische Bildung und Fertigkeiten, welche diese dringend für die erfolgreiche Ausübung ihrer politischen Tätigkeit in den Gemeinden und anderen gesellschaftspolitischen Foren benötigen, zu vermitteln. Diese Bildung soll Grundinformationen über die politischen Strukturen auf Orts-, Landes- und Bundesebene und spezifisches Fachwissen für die Tätigkeiten in den gesetzgebenden Körperschaften und in anderen Gemeinde-, Landes- und Bundesorganen beinhalten.

Artikel 23

AUFLÖSUNG DER EL

1. Der Beschluß über die Auflösung der EL kann nur von einer außerordentlichen Landesversammlung der EL mit Zweidrittelmehrheit der abgegebenen Stimmen angenommen werden.

2. Diese außerordentliche Versammlung der EL entscheidet - wenn die EL über ein Vermögen verfügt - über deren Liquidation. Vor allem muß sie einen Liquidator bestimmen und den Beschluß fassen, wem der Liquidator das Restvermögen nach Tilgung aller Passiva übergeben soll.

Natečaj otroške portretne fotografije

Mohorjeva založba v Celovcu razpisuje natečaj otroške portretne fotografije. Natečaj ni vezan na bralke in bralce Mohorjevih knjig. Format slik naj bo čimvečji, ker jih želimo razstaviti na posebni razstavi v Celovcu in Ljubljani — najmanjši možni format je 30 x 20 cm. Fotografije so lahko črno-bele ali barvne. Posebna žirija bo razdelila denarne nagrade in dobropise za Mohorjeve knjige v višini od 1000 — do 100,— šilingov. Rok: 1. oktober 1992.

Naslov: Mohorjeva, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec/Klagenfurt ali Zastopstvo Mohorjeve, Gruberjevo nabrežje 6. SLO-61000 Ljubljana.

Srečanje ansamblov treh dežel

Alpski klub „Obir“ na Obirskem vabi v soboto, 19. septembra, ob 20. uri, v gostilno TRKL, Sele-Borovnica, na „Srečanje ansamblov treh dežel“. Nastopajo: iz Koroške: Orig. Rosentaler Alpenquartett, Pavlič Trio, Kleinedlinger Trio; iz Slovenije: Ansambel „Fantje izpod Rogle“, Ansambel „Vigred“; iz Štajerske: Orig. Oswaldler Trio, Südsteirisches Grenzlandtrio

Povezuje: Traudi Lipusch

Radiše

RADIŠKO ŽEGNANJE

Čas: v nedeljo, 20. 9. 1992

ob 11. uri (po maši)

Kraj: pred Kulturnim domom na Radišah

Prireditelj: SPD „Radiše“

Igra: Trio „Pavlič“ z Obirskega

Srečanje pregnancev ob 50-letnici izseljevanja

Zveza slovenskih izseljencev obvešča, da bo imela v nedeljo, 27. septembra 1992, s pričetkom ob 14. uri v Kulturnem domu na Radišah svoj redni občni zbor, ki bo kakor v minulih letih povezan z družabnim srečanjem bivših pregnancev. Našo prireditve bodo s svojim nastopom popestrili domači prosvedaši.

Letos obhajamo 50-letnico nasilnega pregona koroških Slovencev. Zato se bomo tokrat spet zbrali v kraju, v katerega neposredni sosesčini je takrat bilo žrelsko taborišče — prva postaja na križevem potu slovenskih izseljencev.

Bivši pregnanci z družinami in prijatelji prisrčno vabljeni na Radiše, kjer se bomo skupno spominjali dogodkov pred petdesetimi leti!

Zveza slovenskih izseljencev

Borovlje

Premiera dveh komedij v enem okviru „SMEH V ZRCALU“ (Vilhar — Veras)

Režija: Bogomir Veras

Čas: v nedeljo, 27. 9. 1992, ob 18. uri

Kraj: v Kulturnem domu SPD „Borovlje“ pri Cingelcu na Trati

Nastopa: Gledališka skupina SPD „Borovlje“

1. novovitev: v soboto, 3. 10. 1992, ob 20. uri pri Cingelcu na Trati

Prireditelj: SPD „Borovlje“

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE IZ CELJA

vabi cenjene obiskovalce k vpisu abonmaja za sezono 92/93

F. Schiller: RAZBOJNIKI

režija ROBERT RAPONJA

J. B. Molière: NAMIŠLJENI BOLNIK

režija KATARINA PEGAN

P. Corneille: ODRSKA UTVARA

režija BOJAN JABLANOVEC

L. Pirandello: KAKOR ME HOČEŠ

režija JANEZ PIPAN

A. Novačan: HERMAN CELJSKI

režija FRANCI KRIŽAJ

in predstava za otroke

F. L. Baum: ČAROVNIK IZ OZA

režija FRANCI KRIŽAJ

Gledališka blagajna bo v času vpisa

do 23. 9. odprta vsak delavnik od 9.

do 11. in od 17. do 19. ure. Informacije:

03/063/25332 in 03/063/441814.

Kotmara vas

VESELICA

Čas: v sob., 26. 9. 1992, ob 20. uri

Kraj: v gostilni Pušnik

Igra: ansambel „Jožeta Šumaha“
Prireditelj: SPD „Gorjanci“ v Kotmari vasi

SPD „Gorjanci“ v Kotmari vasi vabijo

na IZLET v Slovenske Gorice

Čas: sobota in nedelja, 10. in 11. okt.
Odhod: ob 6. uri iz Kotmare vasi (avtobusna postaja pri pošti)

Spored: Maribor — Ormož (prenočitev v hotelu Jeruzalem) — vinska cesta Jeruzalem — Ljutomer
Prijavite se pri g. Waschnigu, Čahorče, tel. (0 42 20) 26 102 najkasneje do 18. 9. 1992. Cena: 550,— (vožnja + polpenzion)

Bilčovs

Ples „BILKE“ ob 80-letnici

Čas: v soboto, 3. 10., ob 20. uri

Kraj: pri Miklavžu v Bilčovsu

Igra: ansambel „Slovenija“

Prireditelj: SPD „Bilka“ v Bilčovsu

Žvabek

FARNI PRAZNIK

Čas: v nedeljo, 27. septembra

Kraj: v Žvabeku

Vabita: Župnijski svet in KPD „Drava“ v Žvabeku

Spored:

ob 10. uri zahvalna maša

ob 11. uri družabnost

ob 13. do 17. ure kulturni spored za otroke in odrasle

Dobiček je namenjen za cerkvene orgle v Žvabeku

Begunje

GALERIJA AVSENIK

RAZSTAVA Aleksandra Bassina —

Alenka Smerdu (kipi) in Jože Šubic (slike) odprta do 5. oktobra vsak dan

od 11. do 17. ure, razen ponedeljka.

**Šmihel
VAŠKI PRAZNIK
1992**

Čas: v nedeljo, 27. septembra, ob 14. uri (samo ob lepem vremenu)

Kraj: na DAVIDOVEM travniku v Šmihelu

Stari in mladi
prisrčno vabljeni!

Prireditelj:

Katoliško

prosvetno društvo Šmihel

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa predsednik dr. Matevž Grlic, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (2. glavni urednik), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III, Karl Sadjak (toggasni oddelek).

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Str. 25/III, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglasnega oddelka 04 63 / 51 25 28. Telefaks: 0463/512528-22.

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 18. sept.
Zvočno pismo.

SOBOTA, 19. sept.
Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.

NEDELJA, 20. sept.
6.30—7.00 Dobro jutro na
Koroškem. — Duhovna
misel (žpk. M. Rakóvnik).
18.10—18.30 Dogodki in
odmevi.

PONED., 21. sept.
Ruska vesoljska tehnika —
Alexej Kadulin iz Kaliningra-
da, eden glavnih odgovor-
nih za pripravo poletov v ve-
solje, na obisku na Koro-
škem.

TOREK, 22. sept.
Partnerski magazin.

SREDA, 23. sept.
Glasbena sredo.
Večerna: 850-letnica sa-
mostana v Vetrinju in
645. obletnica smrti opa-
ta Janeza Vetrinjskega.

ČETRTEK, 24. sept.
Rož — Podjuna — Zilja.

**DOBER DAN,
KOROŠKA**

**Nedelja, 20. sept.,
ob 13.00 v TV 2**

**Poned., 21. sept.,
ob 17.20 v TV SLO/1**

Na dvojezičnih splošno-
in poklicnoizobraževalnih višjih
šolah so z vpisom zadovoljni

Pred dvajsetimi leti so postavili
prve dvojezične krajevne napise
— in kako je danes?

Minimundus — mali svet
ob Vrbskem jezeru

Poezija Cvetke Libuš — v ateljeju
mesta Celovec nastaja
njena druga zbirka

Ziljski žegen v Zahomcu —
Ziljsko štehvanje in
prvi rej pod lipo

Semenj v Žužalčah —
ohranitev starih šeg —
čisava župa in še kaj ...!

Nogomet v vzhodni podlgi:
Železna Kapla — Bilčovs

SODALITAS

**Dom v
Tinjah**

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

V soboto, 19. septembra
**Ogled prve državne razstave
Republike Slovenije ob 130-
letnici smrti ANTONA MARTINA
SLOMŠKA**

Proga zbiranja: Tinje, Škocijan,
Sinča vas, Kazaze, Vogrče, Pli-
berk

Spremljevalca: mag. Lojze Pu-
šenjak in žpk. Florijan Zergoi

od sobote, 19. sept., od 14.30 do
nedelje, 20. sept., do 16.30
PRIPRAVA NA ZAKON

Spremlja: Jože Kopeinig
Predavatelj: zdravnik, mati, du-
hovnik

v torek, 22. septembra, ob 18. uri
**ANGLEŠČINA ZA ZAČETNIKE,
I. in II. del**

Vodi: mag. Katarina Zablatnik

v torek, 22. septembra, ob 19.30
DIA-PREDAVANJE: „Chartres“,
nem.

Predava: Norbert Reichmann,
Celovec

v četrtek, 24. sept., ob 18. uri
**ANGLEŠČINA ZA NAPREDU-
JOČE**

Vodi: mag. Katarina Zablatnik

v četrtek, 24. sept., ob 19.30
**ODPRTJE RAZSTAVE DEL
STANE LUŠNIC-ARSOVSKI:**

oljni pasteli
Kulturni spored: Mešani pevski
zbor Hugo Wolf iz Slovenj Gradca

od nedelje, 27. sept., od 18. ure
do srede, 30. sept., do 13. ure
**PO STOPINJAH SVETNIKOV —
Duhovne vaje za duhovnike**

Vodi: prof. dr. France Rode CM,
Rim

v ponedeljek, 28. sept., ob 18. uri
**SLOVENŠČINA ZA NAPREDU-
JOČE, I. del**

Vodi: Franc Krištof
Kraj: pri kapucinih (glasbena
soba), Waaggasse 15, Celovec

OGLASA

Dajem v najem zgornje nadstrop-
je stanovanjske hiše (spalnica,
dnevna soba, kuhinja, sanitarni
prostori, balkon); centralna kur-
java, 500 m² vrta

nadalje: obrtniški prostor oz.
skladišče (površina 110 m²),
cena po dogovoru. Javite se na
naslov: Marija JORDAN, Ponova
vas 56A, SLO-61290 Grosuplje
(20 km južno od Ljubljane) ali do
20. septembra pod števil.: 04239/
2267

Iščem zaposlitev kot **nameščeni-
ka** v pisarni, po možnosti in Celov-
cu. Delam z računalnikom.
Telefon: 0463/238549

Pod Triglavom spet kapelica

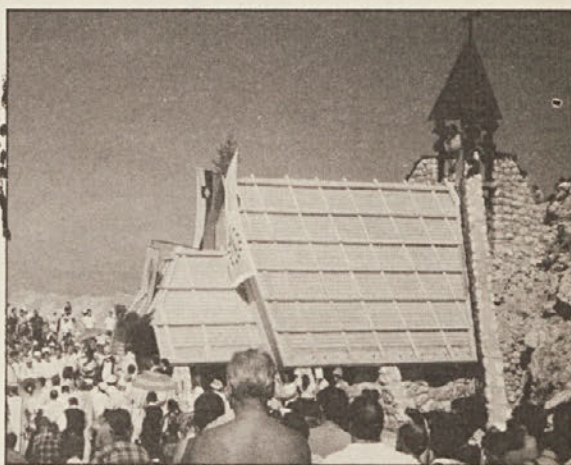
Najvišja slovenska gora, Triglav, je slavila. Dne 19. avgusta 1992 je slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar na Kredarici blagoslovil novo kapelico v čast Mariji Snežni. Sv. maše se je udeležilo blizu pet tisoč planincev ter tako izrazilo svojo vero.

Kapelica na Kredarici še ni dobila načrtovane oblike. Manjka še končna streha, urediti je potrebno notranjost in okolico.

Poseben problem pa je zbiranje potrebnih sredstev. Gradnja na višini 2515 m je draga. Transportni stroški s helikopterji ceno podvojijo, zato smo primorani klicati na pomoč vse Slovence. Do začetka novembra, ko na Kredarici že nastopi zima, bi namreč radi opravili zaključna dela.

Na Koroškem lahko prijatelji planin in častilci Marije Snežne svoj denarni prispevek v ta namen vplačajo pri:

**ZVEZA-BANK,
Celovec,
štev. računa
55.038,** s
pripisom „Ka-
pelica na Kre-
darici“.

Že vnaprej iskren „Bog lonaj“ za vse darove!

Župnijski urad Dovje

GLEDALIŠČE TONE ČUFAR JESENICE

Program za sezono 1992/93

NA VELIKEM ODRU:
William Wicherley: Podoželanka
Vesela, erotično popoprana komedi-
ja, prvokrat uprizorjena 1675
režija: Peter Militarov
premiera november 1992

**Felix Mitterer: Domov (krstna
izvedba)**
Družbena in družinska drama znane-
ga avstrijskega dramatika z motivom
izgubljenega sina.
režija: Miran Kenda
premiera februar 1993

Bogoslav Novotny: Dedek se upre
Burka o težavah dedka „gospodinj-
ca“, ki si omisli mavec na zadrgo in
uprizori upor v lastni režiji.
režija: Alenka Bole Vrabec
premiera marec 1993

MALA SCENA
Levstik — Kocjančič

Ob 105-letnici Levstikove smrti
(samo za gostilne)
režija: Alenka Bole Vrabec
premiera septembra 1992

**Miro Gavran: Ljubezni Georga Was-
hingtona (krstna izvedba)**
Ambientalna predstava za grajske
salone, galerije ali miniaturne
dvorane.
režija: Marjan Bevk
premiera oktober 1992

ODER FANTAZIJA
**Miha Mazzini: Smetnjak (krstna lut-
kovna predstava)**
režija: Janez Eržen
premiera december 1992

**Hrvoje Hitrec: Eko Eko (krstna
predstava)**
premiera december 1992

**Miklavžev musical: Miklavž na zem-
ljo ne more**
premiera 29. november

NEMŠČINA V AVSTRIJI

UNIVERZA CELOVEC
JEZIKOVNI TEČAJI — STROKOVNI SEMINARJI

NOVO V PROGRAMU

60 UR NEMŠČINE
ZVEČER INTENZIVNI TEČAJI

KRAJ TEČAJA: Poreče / Pörtschach a. W.

TEČAJNI TERMINI 1992:

28. 9. do 22. 10. in 2. 11. do 26. 11.

Informacije in prijave: „Nemščina v Avstriji“
Univerza Celovec, Tel./Fax: 0463 / 24 180

1. razred D

Šmarjeta - Globasnica 0:0

Globasnica: Rutar 4, Wautsche 4, Zankl 5, Fera 4, S. Sadjak 5, Hren 5, Grubelnik 4, Mičheu 4, Pasterk 3, Kordesch 3 (88. Tratar 0), Pleschgattermig 3

Šmarjeta: 150 gledalcev
Sodnik: Lechner (dober)

Presenetljiv začetek Globašanov, kajti že v 3. minuti se jim je nudila največja priložnost v celi tekmi. Vendar Pleschgattermig 11-metrovke ni znal izrabiti. V 2. polčasu se je Grubelnik znašel nenadoma sam pred domačim vratarjem, a je tudi on stoodstotno priložnost zapravil. Globašani so tokrat igrali presenetljivo dobro, predvsem obramba je bila steber ekipe. Na vsak način je bila zaželjena točka tokrat celo izgubljena.

Šteben/L. - Sele 2:2 (1:0)

Sele: E. Oraže 3, P. Čertov 3, Kreutz 2, Božič 3, D. Oraže 5, Gregorič 2 (60. M. Dovjak 3), A. Mak 4, Z. Oraže 3, Radosavljevič 3, Travnik 3, M. Oraže 3

Šteben/L.: 100 gledalcev
Sodnik: Zanin (povprečen)
Strelica: Radosavljevič (55.), Travnik (65.)

Selani so sicer osvojili zaželjeno točko, vendar bi bila nedvomno tokrat možna tudi zmaga. Ko so se Selani otresli strahu, je bila njihova igra povsem zadovoljiva in tudi uspešna. Tako so v 65. minuti (Travnik) povedli z 2:1; 10. minut pred koncem pa je domačinom le še uspelo rezultat izenačiti (v tem času igre je bil vratar Erich Oraže že poškodovan, saj bi drugače zadetek zagotovo preprečil).

8. kolo: Naslednji nasprotnik Selanov prihaja zopet iz Labotske doline, namreč iz Frantschacha. Tokrat je zmaga obvezna, kajti krvavo potrebujejo točke.

Podliga vzhod

Borovlje - Železna Kapla 4:1 (0:0)

Železna Kapla: Varh 4, Baloh 3, Köck 4, Ošina 3, Kuchar 3, Reinwald 4, Grubelnik 3, Praschnik 3, Lackner 4 (70. Kukovica 0), Ramšak 3, Jenschatz 3

Borovlje: 200 gledalcev
Sodnik: Avar (slab)
Strelici: Reinwald (79/11-m.) oz. Struger 2, Spendler, Pristovnik

Kapelčanom sta zaradi poškodb manjkala Germadnik (strgana mišica) in Rozmann; kljub temu pa so gostje presenetljivo dobro in zanesljivo pričeli tekmo. Priigrali so si nekaj lepih priložnosti, vendar jih napadalci niso znali izkoristiti. Ob začetku 2. polčasa pa so domačini zadeli srečni zadetek; preden so namreč zadeli gol, je bila žoga že zunaj igrišča, vendar sodnik tega ni videl oz. ni hotel videti. Od tega zadetka dalje se Kapelčani niso več ujeli ter nato jasno podlegli vodečemu na lestvici. Opaziti je bilo, da Kapelčanom manjka „goaleador“.

Velik tokrat res „velik“

S silovitimi prostimi strelji je Velik „uničil“ Šmihelčane.

Za korak hitreje so bili Dobrolčani tudi v Šmihelu. Z leve: Širnirk, Schein, Krewalder in Kuprivec, ki je zadel kar dvakrat. Foto: Fera

Šmihel - Dobrla vas 1:3 (1:1)

Šmihel: Leitgeb 3, St. Blažej 3 (46. Juvan 3), Schein 3, Höller 3, Lutnik 5, Schwegel 4, Krewalder 2 (69. Figo 0), Berchtold 3, Klančnik 5, Buchwald 2, Motschlinik 3

Dobrla vas: Novak 5, Brezovnik 4, Velik 5, Širnirk 5, Sturm 5, Karel 4 (63. Prosen 3), Schippl 3 (50. Lesjak 3), Luschig 3, Kuprivec 5, Appe 4, Marin 3

Šmihel: 250 gledalcev
Sodnik: Fischer (dober)
Strelici: Kuprivec (32., 77.), Velik (53.) oz. Klančnik (30./11-m.)

Dobrolčanom sta manjkala dva standardna igralca (vratar Hofstätter, ki je na dopustu in poškodovan Opietnik), tako da so bili gostje ob začetku le nekoliko negotovi. Šmihelčani, tokrat zelo zbrani, so v 32. minuti povedli iz 11-metrovke z 1:0 (Klančnik). Le nekaj minut navrh pa je po silovitem prostem strelju Velika (Leitgeb žoge ni mogel prav odbiti),

Kuprivec izenačil rezultat. Višek igre pa je bil gol Velika (53.), ki je iz prostega strela zadel natančno v zgornji kot, in to kar iz 30 metrov. Sploh je bil Marjan tokrat najboljši na igrišču. Vsak njegov strel na vrata je predstavljal Šmihelčanom izredno nevarnost. V celoti sta si bili ekipi enakovredni; prednost Dobrolčanov pa je bilo izredno razpoloženje Velika, ki je bil tokrat res „največji“.

8. kolo: Dobrolčani želijo ostati neporaženi tudi proti Štebn/L., ki že danes (17.00) gosti v Dobrli vasi. Še naprej manjkata Hofstätter in Opietnik, kljub temu sta tudi tokrat upoštevanja vredni samo dve točki. Trener Avdič: „Tudi Šteben/L. bo čutil hraber veter, ki piha nasprotnikom v Dobrli vasi!“

Šmihel/L. - Bilčovs 0:0

Bilčovs: Slapnik 4, Rajnovič 5, Partl 5, Schlemitz 4, Durnik 5, Weichboth 4, Hobel 4 (60. Paulitsch 0), Kuess 5, Schaunig 5, Fischer 4, Quantschnig 4

Šmihel/L.: 600 gledalcev
Sodnik: Krappinger (dober)

Hitra in borbena igra obeh ekip, pri čemer so imeli Bilčovščani od začetka dalje jasno terensko premoč. Že v 1. polčasu so se jim nudile lepe priložnosti za gol, vendar sreča in domači vratar sta preprečila vodstvo gostov. Enaka slika tudi v 2. polčasu. Zopet so si gostje priigrali številne lepe priložnosti, toda žoga enostavno ni našla v vrata domačinov. Močna strela Partla in Kuessa je kot v prvem polčasu izrazito branil domači vratar. Domačini so le enkrat ogrožali Bilčovščane, ko so po izvedenem kotu zadeli le prečko. Bilčovs bi si tokrat zaslužil jasno zmago.

1. razred D

Derbi Globasnica - Šmihel

Kdo bo igral za Šmihel?

„Če bodo gledalci videli mene na igrišču, naj se ne čudijo!“ je za šalo dejal trener Gostenčnik. Vendar v tej šali tiči mnogo resnosti, kajti Šmihelčanom zopet manjkata dva pomembna igralca. Klančnik (poškodba miniskusa) in W. Berchtold (tečaj na Dunaju) trenerju ne bosta na razpolago. Prav nobenih težav nimajo Globašani, ki povsem zanesljivo gledajo na to tekmo, saj se ekipa iz tekme v tekmo stopnjuje.

1. RAZRED D:

1. Dobrla vas	7	6	1	0	26:9	13
2. Grebinj	7	4	2	1	18:17	10
3. Ruda	7	3	3	1	13:7	9
4. Globasnica	7	3	3	1	10:8	9
5. Št. Pavel	7	3	2	2	16:16	8
6. Eitweg	7	3	1	3	11:8	7
7. Metlova	7	2	3	2	15:14	7
8. Šmarjeta	7	3	1	3	7:7	7
9. Šteben/L.	7	2	2	3	15:16	6
10. Sele	7	2	2	3	10:11	6
11. Galicija	7	3	0	4	11:13	6
12. Šmihel	7	2	1	4	15:20	5
13. Frantschach	7	2	1	4	9:15	5
14. Labot	7	0	0	7	6:21	0

8. kolo (19./20. september): Sele Frantschach, Globasnica - Šmihel, Dobrla vas - Šteben/L.

Internorm

Fenster zur Welt

Fa. HASCHEJ - Dobrla vas

PODLIGA VZHOD:

1. ATUS Borovlje	7	4	3	0	16:7	11
2. Klopinj	7	3	4	0	10:5	10
3. ASK	7	4	1	2	10:6	9
4. Pokrče	7	3	2	2	11:7	8
5. Bilčovs	7	2	4	1	6:5	8
6. Vetrinj	7	1	5	1	7:8	7
7. Mostič	7	3	1	3	11:14	7
8. ASV	7	3	1	3	11:15	7
9. Žrelec	7	2	2	3	11:11	6
10. Žitara vas	7	2	2	3	7:7	6
11. Šmihel/L.	7	0	6	1	4:5	6
12. Št. Andraž	7	2	1	4	8:11	5
13. Železna Kapla	7	1	3	3	10:15	5
14. Št. Lenart	7	0	3	4	5:11	3

8. kolo (19./20. september): Železna Kapla - Bilčovs

Tekme naraščajaSAK:

SAK U 19 - Treibach U 19:7:0

Kert 2, Wieser 2, Šmid 2, Buchwald

SAK U 16 - Borovlje U 16 6:1

Norbert Lippusch 4, Mirko Nachbar 2

SAK U 10 - Šmihel U 10 5:3

Mathias Visotschnig 4, David Buchwald

Turnir U 8 v Velikovu: zmagovalec SAK

U 8 I (pliberška ekipa), pred Pliberkom.

Žitara vasjo, Velikovcem in Waisenbergom;

Turnir U 8 v Vetrinju: SAK U 8 II (ce-

lovška ekipa) je dosegla 6. mesto.

Turnir U 8 v Vidri vasi: SAK prireja v ne-

deljo od 9. do 12. ure turnir U 8, na katerem

bo sodelovalo 6 ekip, mdr. tudi Pliberk.

Vsi ljubitelji nogometa so prisrčno vabljeni! Turnir bo posnel tudi ORF.

Veliki derbi Pliberk - SAK vedno privlačen

Predlog za „Supercup“ še vedno v predalu

V nedeljo v Pliberku pričakujejo nad 1000 gledalcev. Derbi Pliberk - SAK predvsem v Pliberku privlači Podjunčane leto za letom. Takih derbijev bi potrebovali več - sta si SAK in Pliberk edina.

Pri SAK so že lani predstavili predlog za takoimenovani „Supercup“, za katerega bi SAK in Pliberk igrala vsako leto enkrat, vstopnino pa bi si delila oba kluba. Ta načrt je še vedno v predalu. Morda pa se bosta kluba v prihodnje le dogovorila za takšno obliko sodelovanja, ki bi koristilo obema, gledalci pa bi tudi prišli na svoj račun. Za Koroško bi bil tak „Supercup - derbi“ nekaj novega. Na KfV nimajo nič proti temu načrtu: „Če sta kluba za to, lahko igrata.“

V nedeljo (16.00) bodo Pliberčani skušali končati serijo SAK, ki je še edini klub v ligi brez poraza. Trener Pliberka Peppo Micheu: „Moje moštvo se je spet ujelo; vsak čas smo sposobni za presežnejše.“

Pri SAK je trener dr. Ivan Ramšak optimističen: „Če hočemo postati prvak, nas tudi Pliberk ne sme premagati. Točka je minimum, kar moramo doseči v Pliberku.“ Lani je SAK gladko zmagal, toda ob igrišču je prišlo zaradi provokacij pliberških rediteljev do velikih težav. Zato predsednik SAK dr. Roland Grilc poziva pliberškega predsednika Štefana Liesniga, naj poskrbi, da do takih provokacij ne bo prišlo več.

Hansi Gröss se je v Linzu zelo trudil, kljub temu SAK ni zmagal. Proti Treibachu se je poškodoval in zato ne bo mogel igrati proti Pliberku.

Foto: Fera

SAK izpadel v 2. kolu ÖFB pokala

Blamaža pred svojimi navijači

Kar so igralci SAK pokazali v Linzu, je bilo pod vsako kritiko. Večina igralcev je ostala popolnoma pod svojimi zmoglostmi in proti slabim domačinom ni vedela recepta. Škoda je še toliko večja, ker bi bil SAK lahko edini koroški klub v 3. kolu, dodatno pa so igralci s tem načinom igre zelo razočarali navijače, ki so se z avtobusom peljali celo v Zgornjo Avstrijo.

St. Magdalena - SAK 1:0 (0:0)

SAK: Preschern 4, Savič 3, Pappler 2, F. Sadjak 3, Blajs 3, A. Sadjak 4, dr. Ramšak 2 (78. Lippusch 0), Galo 1, Urschitz 2, Hober 2, Gröss 3

St. Magdalena/Linz: 500 gledalcev
Sodnik: Pammer (dober)
Strelec: Strammer (82.)

9 rumenih kartonov

SAK - Treibach 1:0 (1:0)

SAK: Preschern 4, Savič 4, Blajs 5, F. Sadjak 5, Pappler 4, A. Sadjak 5, dr. Ramšak 4, Lippusch 4, Urschitz 4, Hober 4 (70. Galo 0), Gröss 5 (75. Šmid 0)

Igrišče ASV: 1000 gledalcev
Sodnik: G. Gajsek (malenkosten)
Strelec: Gerhard Pappler (6.)

Že v 6. minuti je Gerhard Pappler s svojim prvim zadetkom za SAK zagotovil ekipi zmago. Iz 30 metrov je s silovitim strelom presenetil nasprotnega vratarja. Nato je imel SAK še pet odličnih priložnosti za višjo zmago; Savič je celo zapravil enajstmetrovko! Toda ostalo je pri tej tesni zmagi. Malenkostni sodnik Gajsek (podelil je 9 rumenih kartonov, najmanj polovico od teh po nepotrebnem) je gledalcem in igralcem precej okrnil igro, kar je bila velika škoda.

Torkov termin pa se je tokrat izkazal kot odličen, prišlo je skoraj 1000 navijačev.

Gerhard Pappler je že v 6. minuti zagotovil SAK zmago. Iz 30 metrov je s silovitim strelom presenetil nasprotnega vratarja.

KOROŠKA LIGA

1. SAK	8	7	1	0	18:3	15
2. WAC	8	3	4	1	12:6	10
3. VSV	8	4	2	2	10:10	10
4. A. Wolfsberg	8	4	1	3	15:7	9
5. Trg/Feldk.	8	4	1	3	11:7	9
6. Treibach	8	2	5	1	9:6	9
7. Wietersdorf	8	4	1	3	14:15	9
8. Lienz	8	3	2	3	12:12	8
9. Pliberk	8	3	2	3	9:9	8
10. Matrei	8	2	3	3	8:8	7
11. Wernberg	8	3	1	4	11:14	7
12. Velikovec	8	3	1	4	12:16	7
13. Breže	8	2	2	4	11:12	6
14. A. Celovec	8	2	1	5	5:10	5
15. St. Vid	8	2	1	5	4:11	5
16. Mölltal	8	1	2	5	8:22	4

Pliberk - SAK

V nedeljo, 19.9.1992, ob 16. uri v Pliberku.

Bilanca derbijev SAK - Pliberk

1983/84	Pliberk - SAK 0:0, SAK - Pliberk 1:1
1985/86	Pliberk - SAK 2:4, SAK - Pliberk 3:3
1986/87	Pliberk - SAK 0:1, SAK - Pliberk 3:1
1987/88	POKAL: SAK - Pliberk 2:1 SAK - Pliberk 2:1, Pliberk - SAK 0:1
1988/89	Pliberk - SAK (0:0 v 60. min. prekinjena). Ponovljena tekma Pliberk - SAK 3:0, SAK - Pliberk 0:0
1989/90	Pliberk - SAK 1:0, SAK - Pliberk 1:0
1990/91	Pliberk - SAK 0:0, SAK - Pliberk 0:1
1991/92	SAK - Pliberk 1:0, Pliberk - SAK 1:3

Bilanca SAK:	Bilanca Pliberka:
9 zmag	3 zmage
5 remijev	5 remijev
3 poraze	9 porazov

Naše iskrene čestitke Regini in Francu Jožefu

Prejšnjo soboto sta Regina in Franc Jožef Smrtnik stopila pred poročni oltar. Poroka je bila v Kortah, vezal pa ju je obirski župnik Tomaž Holmar.

Množična družba - povabljenih je bilo nad 300 svatov - je bila priča temu slavnostnemu dogodku. Ni čudno, saj sta Regina in Franc Jožef aktivna na domala vseh področjih - od kulturnega preko političnega pa do športnega. Svatovska gostija je bila pri Kovaču, z melodijami in s pesmimi pa so jo pospremili „Gašperji“. Bilo je, kot si predstavljamo, prava domača „ohcet“: prijetno, veselo, sproščeno, kulturno.

Draga Regina, dragi Franc Jožef! Ostanita naprej takšna, kakršna Vaju poznamo!

Namreč vsak čas prijazna, predvsem pa tudi prizadevna sorojaka!

V tem smislu Vama želijo obilo družinske sreče Vajini prijatelji iz uredništva NT.

Pri Šentiju na Zili

Po Štehvanju je Šenti povabil nekaj ljudi še na svoj dom in postregel z vinom. (Z leve: Erika Huber - Moser, podžupan Janko Zwitter, Sabine Koren, Janko Zwitter ml., Gottfried Huber - Moser pd. Šenti in Martin Wiegele.)

Foto: Heidi - press

V Zahomcu s izredno gostoljubni ljudje. O tem smo se prepričali minulo nedeljo, ko je bilo Zahomcu štehvanje.

Še za tem, ko so domačini cel popoldan peli pod vaško lipo, je Gottfried Huber - Moser pd. Šenti, povabil vse tiste, ki še niso hoteli domov, na svoj dom.

Tam je postregel z vinom, katerega ni imel sicer pripravljene za praznovanje 50-letnice svoje žene Erike.

Njej ob tej priložnosti želimo vse najboljše. Še za okrogli jubilej predvsem pa, da pri praznovanju ne zmanjkalo vina!

Če zvonijo zvonovi veselja

Regina in Franc Jožef sta si v domači farni cerkvi obljubila večno zvestobo. Prijatelji iz vse južne Koroške so prišli čestitat v velikem številu; to je bil pravi domači praznik.

Prirastka se veselijo v Drveši vasi, kjer je zagledala lučsveta mala Elena. Mama Daniela in oče Martin Mochar sta bila seveda izredno vesela naraščanja prav tako pa tudi hčerkica Nataša, ki z velikim veseljem pazi na svojo malo sestrico, katero si je vedno srca želela.

Ob tej priložnosti družini Mochar iskreno čestitam mali Eleni pa želimo vse najboljše na življenjski poti.

